Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. № 20 (8010). ● 29 январь, 1983 йил ● ШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ ШАРАФИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов 28 январь куни Фарғона область Қува районидаги Димитров номли колхоз бригадири Маҳамаджон Қўчқоровга тантанали вазиятда биринчи даража Меҳнат Шуҳрати орденини топширди.

Ш. Р. Рашидов Маҳамаджон Қўчқоровни самимий табриклади. Унга сиҳат-саломатлик, янги-янги муваффақиятлар тилади. Қува районининг меҳнаткашлари, деди у, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш вазифаларини муваффақиятли ҳал этмоқдалар. Мазкур район бундан тўрт йил илгари чорвачилик маҳсулоти етиштиришни кўпайтириш учун бошланган мусобақа ташаббускори бўлиб майдонга чиқди ва ўз мажбуриятларини бажарди. Шу вақт ичида район колхоз ва совхозлари гўшт етиштиришни бир ярим баравардан зиёд, сут етиштиришни 1,3 баравар ва тухум етиштиришни 1,4 баравар кўпайтирди. Қуваликлар ҳамиша ўз сўзларининг устидан чиқмоқдалар. Республикада биринчи бўлиб уччала даража Меҳнат Шуҳрати орденининг кавалери бўлган Маҳамаджон Қўчқоровнинг меҳнат жасорати бунинг ажойиб ифодаси бўлиб хизмат қилади.

М. Қўчқоров колхоз ишлаб чиқаришини ривожлантиришдаги, пахта ҳосилдорлигини оширишдаги катта ютуқлари учун юксак мукофотга сазовор бўлди, деди Ш. Р. Рашидов. У кўп йиллардан бери пахтачилик бригадасига бошчилик қилиб келмоқда ва у бошлиқ катта хонадоннинг ҳамма аъзолари пахта даласида меҳнат қилмоқдалар. Юбилей йили бригада учун рекордли йил бўлди — бригада ҳар гектар майдондан 50 центнердан ошириб пахта териб олди.

М. Қўчқоров ўзининг меҳнатига берилган юксак баҳо учун Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига сидқидилдан миннатдорчилик изҳор қилди ва Ўзбекистоннинг асосий бойлиги бўлган пахта етиштиришни кўпайтириш учун ўзимнинг бутун куч, билим ва маҳоратимни сарфлайман, ўз тажрибамни ёшлар билан баҳам кўраман, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг тарихий қарорларини бажаришга ўз ҳиссамни қўшаман, деб ваъда берди.

М. Қўчқоровга биринчи даража Меҳнат Шуҳрати орденини топшириш тантанали маросимида иштирок этган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари, шунингдек Қува район партия комитетининг биринчи секретари М. Шербўтаев уни қизғин табрикладилар. (ЎзТАГ).

КЕЛИНГ ОЧИҚЧАСИГА ГАПЛАШАЙЛИК

ТЕХНИКАНИ АВАЙЛАЙЛИК, УМРИНИ УЗАЙТИРАЙЛИК

ХЎЖАЛИК РАҲБАРЛАРИ, МУТАХАССИСЛАР, МЕХАНИЗАТОРЛАР, БАРЧА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МЕҲНАТКАШЛАРИГА МУРОЖААТ

М. РЎЗИМАТОВ.

М. Л. ПУГАЧЕВА.

С. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

М. КОВЕШНИКОВ.

Р. Н. АН.

Қ. ЭШОНҚУЛОВ.

В. ЗАРИВНИЙ.

Э. ОЧИЛОВ.

В. Д. ШИФЕРШТЕЙН.

ҲАР КУНИМИЗ, ҳар онимиз қувончли ва мазмунли воқеаларга бойдир. КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини ҳаётга тадбиқ эта бориб, ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилини катта ютуқлар билан якунлаган совет кишилари янги 1983 йилни ҳам зарбдор меҳнат билан бошладилар. Улар коммунистик мўл-кўлчиликни вужудга келтириш, КПСС Марказий Комитети май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорларини амалга ошириш, халқ хўжалигининг ҳар бир соҳасида янги ва юксак марраларни эгаллаш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Буни бизнинг пойтахт областимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олиб бораётган ишлар мисолида ҳам яққол кўришимиз мумкин.

Областимиз меҳнаткашлари Москва халқ хўжалиги тармоқлари илғор ишлаб чиқариш коллективларининг «Шараф ва шуҳрат ҳам меҳнатга яраша!» шиори остида бошлаган ташаббусларини сидқидилдан қувватлаган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Бу ташаббуснинг моҳияти беқиёс кўп қирралидир.

Ҳар бир соҳада, ҳар бир ишда мустаҳкам интизом, қатъий тартиб бўлсин, коллективларда ўзаро талабчанлик, ишга танқидий, меҳнатга онгли муносабат вазиятини вужудга келтирайлик, вақтнинг қадрига етайлик, резервлардан, имкониятлардан тўла фойдаланайлик, деб айтишди москваликлар.

Ҳозирги деҳқоннинг, чорвадорнинг, боғбоннинг меҳнатини техникасиз тасаввур этиб бўлмайди. Ҳукуматимизга, партиямизга минг раҳмат. Ҳар йили колхоз ва совхозларга янги-янги техника етказиб берилмоқда. Ана шу мавжуд техникалардан ишнинг кўзини билиб, оқилона фойдаланиш, уни яхши сақлаш, асраб-авайлаб, умрини узайтириш ғоят муҳим резервлардан биридир деб биламиз.

Доҳиймиз В. И. Ленин ўз вақтида советлар мамлакатида юз минг трактор бўлишини орзу қилган эди. Ҳозир республикамизнинг ўзида доҳий орзу қилганидан уч-тўрт баравар кўп трактор мавжуд. Биргина бизнинг областимиз хўжаликларида 17 минг трактор, 2 минг 900 та пахта териш машинаси, 630 та ғалла комбайни ва бошқа ҳар хил техникалар бор. Шунинг учун ҳам техникани қанотимиз, суянчиғимиз деймиз. Пахтачиликдаги ишларни олиб кўрайлик. Бу соҳада ерни шудгорлашдан тортиб, эгат олиш, экиш, қатор ораларига ишлов бериш, ҳосилни териб олиш, пахтани транспортларга юклаш, бунтларга жойлашгача бўлган барча ишлар механизация ёрдамида амалга оширилмоқда. Ҳар йили мўл, эртаги, сифатли пахта етиштираётган эканмиз — бу партия ва ҳукуматимизнинг оталарча ғамхўрлигидан, қолаверса техниканинг ҳосияти ва шарофатидандир. Кенг жамоатчиликнинг юксак баҳосига сазовор бўлган, пахта етиштиришнинг илғор усули деб тан олинган «Тошкент технологияси»нинг юзага келиши, шаклланиши ва такомиллашувида ҳам техниканинг роли каттадир. Шунинг учун ҳам бугунги кунда механизатор — қишлоқ хўжалигида ҳал қилувчи фигура бўлиб қолди.

Ҳеч кимга сир эмас, қайси бир колхоз ёки совхозда техника қарови яхши йўлга қўйилган, механизатор ўз ишига меҳр билан, иҳлос билан муносабатда бўлса, улар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилинса, ўша ерда ишлар вақтида ва сифатли бажарилмоқда.

Мўл-кўл, арзон маҳсулот етиштирилмоқда. Катта даромадлар олинаётир. Бундай хўжаликлар ҳар бир районда ташаббускор, синчков, жонкуяр, моҳир механизаторлар ҳар бир хўжаликда бор. Бу ҳақда гапириш мароқли ва ҳар биримиз учун хуш ёқади.

Лекин, биз ўзимизни ҳаяжонлантириб, кўпдан буён ташвишга солиб келаётган масалалар ҳақидаги фикр ва мулоҳазаларимизни ўртага ташламоқчимиз. **Бу — техникага муносабат масаласидир.**

Ҳаммамиз яхши биламиз, битта трактор ёки пахта териш машинасини яратиш учун озмунча меҳнат ва ресурслар сарф қилинадими. Машина-механизмлар турли касб эгаларининг биргаликда амалга оширадиган ишлари, меҳнатлари маҳсулидир. Ҳар бир техника қайси турда, қайси маркада бўлмасин, унга ишчининг, олимнинг, кончининг, конструкторнинг меҳнати сингган.

Лекин, бизнинг фикримизча айрим хўжаликларимизнинг раҳбарлари, мутахассисларимиз, ҳамкасбларимиз кўпинча бу оддий ҳақиқатни унутиб қўяётганга ўхшайдилар. Баъзи бир хўжалик раҳбарлари бизда унча техника бор, унинг ёрдамида мана бундай ишларни бажаряпмиз, деб мақтанадилар. Бироқ, ана шу техникани қандай сақлаяпсиз, қандай фойдаланяпсиз, умрини узайтириш тўғрисида ғамхўрлик қиляпсизми, деб сўрасангиз бошларини қуйин эгиб қоладилар. Бунинг боиси бор. Ўша хўжаликда трактор парки иши ўлда-жўлда, механизатор ишида тартиб-интизом, унум йўқ.

Тўғри, бунинг учун баъзи объектив сабабларини ҳам рўкач қилиб кўрсатишлари мумкин. Чунки, область бўйича атиги 60—70 процент трактор паркларига ихтисослаштирилган техника хизмати кўрсатилмоқда. Кўпгина хўжаликларда ремонт-профилактика базалари зарур ускуналар билан таъминланмаган. Фақатгина 62 хўжаликда янги типда қурилган ремонт устахоналари техника хизмати кўрсатишга мослаштирилган. Шунингдек, янги типдаги 21 та ва 38 та стационар пунктлар ишлаб турибди. Булар етарли эмас, албатта.

Аслида мавжуд трактор ва бошқа қишлоқ хўжалиги машиналарига ўз вақтида, сифатли, малакали техника хизмати кўрсатиш ва жорий ремонт ишларини ташкил этиш учун ҳар бир хўжалик ўзининг замонавий услубда қурилган, зарур ускуналар билан жиҳозланган стационар пунктлари ва устахоналарига эга бўлиши керак.

Ҳамма колхоз ва совхозларда ҳам мавжуд техникалар усти ёпиқ ерларда сақланяпти, деб бўлмайди. Масалан, ҳозирги пайтда областимизда мавжуд 17 минг трактордан 3 минг 900 таси, 630 комбайндан 224 таси, 2 минг 900 та пахта териш машинасидан 1 минг 771 таси ёпиқ айвонлар ва бостирмаларда сақланмоқда. Буни биз яхши биламиз. Вақти келиб аминмизки, бу камчиликлар тугатилади.

Лекин унгача қараб турмаслигимиз керак. Трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини очиқ жойда, қор-ёмғир остида узоқ вақт қолиб кетишига томошабин бўлиб туриш инсофданми?! Бу ҳақда хўжалик раҳбарлари, мутахассислар, механизаторлар жиддий ўйлаб кўрадиган вақт етиб келмадимикин?! Агар қидирилса, ҳаракат қилинса имконият, чораси топилади. Ҳашамдор бўлмаса ҳам енгил типдаги бостирмаларни қуриш мумкин-ку ахир. Бунинг учун ҳафсала керак, холос. Илғорлар тажрибасидан ўрганиб, бамаслаҳат иш юритмоқ зарур Хўжалик раҳбарлари мутахассисларга, техника ишониб топшириб қўйилган механизаторларга нисбатан талабчанликни кучайтиришлари керак. Бу мавсумий иш бўлмаслиги, кундалик иш бўлиши, у билан доимо шуғулланиш шарт. Бу ҳаммамизнинг жонажон ишимиз.

Агар трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ишлатилиб бўлингач, вақтида у ёғ бу ёғига қараб лойдан, экин қолдиқларидан тозалаб, мойлаб, гайкаларини бураб мустаҳкамлаб, сўнгра, пана жойга қўйилса, бунинг учун оз миқдорда маблағ сарфланади. Агар бу иш кечикиб, пала-партиш, режасиз, сифатсиз ўтказилса, кейин сарф-ҳаражат кўпайиб кетади.

Тажрибадан маълумки, агарда «Кировец» трактори иссиқ жойда сақланса двигателини ишга тушириб юбориш кўп вақтни олмайди. Ана шу тартибда иш олиб бораётган механизаторларимиз одатда тракторни 8—10 йил муддатгача эмас, ҳатто 15—20 йилгача ишлатишга муваффақ бўлмоқдалар.

Афсуски, бундайлар оз. Айрим ҳамкасбларимиз хўжалик раҳбарлари томонидан назоратнинг бўшлигидан фойдаланиб, билдирилган ишончни суиистеъмол қиладилар. Тракторни орқа-ўнгига қарамай ҳайдаб, тез вақт ичида сафдан чиқариб, сўнг ими-жимида парк ҳовлисига келтириб қўядилар. Нима бўлди, деб суриштиришса, «бузилиб қолди», касали оғир, тузатиб беринглар», дейдилар. Ўзлари эса лоақал уриниб ҳам кўрмайдилар. Бу вақт ичида трактор очиқ ҳавода қолиб, қор-ёмғир остида занг босиб ётаверади.

Лекин ана шу механизатор ўзининг «Жигули» ёки «Волга» сингари машинасига бошқача қарайди-ку! У ёқ бу ёққа бориб келгач, дарҳол енгини шимариб, шимининг почасини қайириб, уни «тойчоқ»дек қилиб ювади. Сўнг, авайлаб гаражга олиб киради. Қулфлаб қўяди. Бундайларга:

— Оғайни, тракторни яқинда олган эдингиз-ку, шалағини чиқариб қўйибсиз, машинангиз сингари уни ҳам пуф-пуфлаб гард юқтирмай, лат едирмай ҳайдасангиз бўлмайдими, десангиз борми, балога қоласиз.

— Машинани нақд пулга сотиб олганмиз, ака. Трактор паркда, у давлатники. Керак бўлганда тузатиб беришади,—деб уялмай-нетмай жавоб ҳам берадилар.

Бекорларни айтибсиз, деймиз биз бундайларга. Ахир енгил машинангни шу трактор орқасидан олгансан-ку! Машинангни эмас, энг биринчи навбатда шу тракторингнинг манглайини силагин! Давлат — бу биз ва сиз. Агар билсанг, ўша трактор ҳам сиз ва бизнинг пулимизга сотиб олинган.

Баъзи тракторчилар, айниқса ёш тракторчиларнинг «қилиғи» бундан ҳам ортиб тушади. Улар трактордан ўзларининг шахсий транспортларидек фойдаланадилар, ишга, овқатланишга, дам олишга шу тракторларни ҳайдаб борадилар. Кўча эшиги олдида қаровсиз қолдирадилар. Ҳатто бозор-ўчарга ҳам шу тракторда қатнайдилар. Баъзан эса маст-аласт ҳолда рулга ўтирадиган тракторчилар ҳам учрайди. Улар тракторни ҳайдаш қоида-тартибига асло риоя қилмайдилар. Истаганча газ бериб, қора тутунини чиқариб, унинг моторини қийнаб, ишдан чиқарадилар. Ўнқир демайдилар, чўнқир демайдилар, пала-партиш ҳайдайдилар. Нега биз бундайларга муросасозлик қилишимиз керак! Нега уларнинг таноби тортиб қўйилмайди. Ахир улар шаънимизга доғ туширишмоқда-ку.

Тракторнинг эгасизланиб қолишига йўл қўймайлик. Агарда маълум сабаб билан тракторчи ишга чиқа олмай қолган экан, унинг машинаси бошқа тракторчига акт билан топширилиб, акт билан қабул қилиб олиниши шарт. Бу ўринда техника ҳавфсизлиги бўйича инженернинг ҳам роли ва жавобгарлиги каттадир.

Шундай экан, масъулиятни яхши ҳис қилмайдиган, топширилган ишни енгил-елпи бажариб, оз меҳнат қилиб давлатдан кўп фойда олиш пайида бўлувчи, демакки, ўз шахсий манфаатини кўзловчи механизаторлар, тракторчиларга орамизда ўрин бўлмаслиги керак. Акс ҳолда виждон олдида қарздор бўлиб қоламиз.

Тўғри эмасми, дўстлар, ҳамкасблар. Ахир шу трактор орқасидан нон еймиз, бола-чақа боқамиз, обрў-эътибор орттирамиз. Техникага ҳурмат билан қараб, уни қадрлаб, вақтида касалига дори қўйиб, умрини узайтириш тўғрисида ўйлайлик.

Биласизми, агар тракторчининг айби билан иш вақтида трактор бир кун бекор туриб қолса, хўжаликка ўртача 40 сўм зиён етади. Областимизда эса 180 та колхоз, совхоз бор. Агар бу хўжаликларда бир кунда биттадан трактор ишлатилмаса, 7 минг 200 сўмни кўкка совурган бўламиз. Лекин бизда тракторлар тиғиз ишлайдиган кунлар кўп. Баҳор, ёз кунларида ҳар бир хўжаликда кунига битта-иккитадан трактор бекор туриб қолса, ҳисоблаб кўринг-а, неча ўн минг сўмлаб пул йўқотилган бўлади.

Афтидан механизатор кадрлар тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш, улар ўртасида оммавий-сиёсий, тарбиявий ишларни ташкил этиш соҳасидаги фаолиятимизда жиддий камчиликлар мавжудга ўхшайди. Бу камчиликни тугатишимиз керак. Тракторчилар ўртасида тарбиявий иш олиб бориш — бу ҳаммамизнинг жонажон ишимиз бўлмоғи даркор. Айниқса, ёш механизаторлар билан ишлаш, уларга мураббийлик қилиш соҳасидаги ишларни кучайтириш зарур деб ҳисоблаймиз.

Бизнингча, бир тракторни узоқ муддат яхши сақлаб, самарали ишлатишга муваффақ бўлаётган механизаторларни рағбатлантиришга, уларнинг меҳнатига ҳақ тўлашга алоҳида эътибор бермоғимиз лозим.

Бироқ кўпинча шундай қилмаяпмиз. Илғор тракторчиларни мақтаймизу, ўз вақтида моддий ва маънавий рағбатлантиришга, тажрибаларини оммалаштиришга кам эътибор берамиз.

Ўйлаймизки, булар ўзимиз ҳал қилишимиз мумкин бўлган муаммолар ҳисобланади.

Лекин тегишли органлар, ташкилотлар томонидан ҳал этилиши зарур бўлган масалалар ҳам кўп. Гап бу ўринда кўпроқ «Сельхозтехника» корхоналари ҳамда ташкилотлари хизмати ҳақида бормоқда. Чунки, капитал ремонт, техника хизмати кўрсатиш ишлари асосан, «Сельхозтехника» органлари томонидан амалга оширилади. Бироқ, яширишнинг ҳожати йўқ. Кўпинча ремонт ишларини улар «мендан кетгунча, колхоз ёки совхозга етгунча» қабилида бажарадилар. Шу туфайли ҳам устахонадан келтирилган трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари далага чиққач оз муддат ўтмасдан яна бузилиб қолиш ҳоллари учраб туради. Яна оворагарчилик. Бу ҳақда кўп эътирозлар билдирилган. Маълум қилинган. Лекин, қуюқ-қуюқ ваъдалар олинади-ю, натижаси кўнгилдагидек бўлмайди. Арзимаган запас қисмлар учун ҳам «Сельхозтехника»га мурожаат қилиш, расмийлаштириш учун кўп вақт сарф қилишга тўғри келади. Унгача техника ишлатилмай тураверади. Шунинг учун ҳам айрим хилдаги, хўжаликнинг ўзида жорий ремонт қилиш учун керак бўладиган запас қисмларни тўғридан-тўғри совхоз ва колхозларнинг балансига ўтказса бўлмасмикин?

Запас қисмларнинг етишмаслиги, уни вақтида ололмаслик чорвачиликда ҳам айрим ускуна ва техникаларнинг бекор туриб қолишига, ортиқча сарф ҳаражатлар қилинишига сабаб бўлмоқда. Масалан, АД-100 сут соғиш аппаратини олайлик. Бу аппарат ҳар куни содали сувда икки-уч марта ювилиши шарт. Натижада унинг резина қисмлари тез ишдан чиқади. Уларни «Сельхозтехника»дан топиш эса амри-маҳол. Натижада бор-йўғи 80—100 сўмлик турадиган запас қисм бўлмагач, катта маблағ сарфлаб бу аппаратнинг янгисини сотиб олишга тўғри келади.

Сабзавотчилик, боғдорчилик соҳасида ҳам қимматбаҳо машина-ускуналар запас қисмларнинг етишмаслиги сабабли кўпинча бекор туриб қолади.

Қарс икки қўлдан чиқади дейдилар. Юқорида айтилган камчиликлар, муаммоларни кўпчилик бўлиб, фикрлашиб, маслаҳатлашиб, ҳамкорликда ҳал қилишга эришишимиз керак.

«Ремонт сифатини яхшилаш, ҳамда машина ва ускуналарнинг техникавий шайлик даражасини ошириш, уларнинг муддатдан илгари рўйхатдан чиқарилишига йўл қўймаслик керак», дейилади СССРнинг Озиқ-овқат программасида.

Бу талабларни бажармоқ, ҳар биримизнинг ғайратимизга, маҳоратимизга, ишни қандай ташкил этишимизга, хушёрлигимизга, зийраклигимизга боғлиқ. Техникага муносабат — бу ўз меҳнатимизга, унинг маҳсулига ҳурмат ва муҳаббат билан муносабатда бўлмоқ демакдир.

Бу йил зиммамизга юксак план ва мажбуриятларни олганмиз. Ҳар биримиз ана шу мажбурият масъулиятини тўла ҳис қилайлик. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кўклам экиш мавсумига тайёргарликни кучайтириш тўғрисидаги қарорларига амал қилиб, дала ишларини ўз вақтида ва сифатли бажарайлик. Илиқ-иссиқ кунларни кутмасдан мавжуд техникани шу кунларда мавсумга тўла-тўкис шай қилиб қўяйлик. Техникани қадрлаш, авайлаш, яхши сақлаш, умрини узайтириш — бу ҳар биримизнинг виждон ишимиз бўлсин.

М. РЎЗИМАТОВ — Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, область пахтакорлар Советининг раиси, республикада хизмат кўрсатган механизатор; М. Л. ПУГАЧЕВА — Орджоникидзе районидаги «Маданият» колхозининг раиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном; С. ХУДОЙБЕРГАНОВ — Ғалаба районидаги «Ленинград» колхозининг механизатори, М. КОВЕШНИКОВ — Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхози комплекс механизациялашган звеноси бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор; Р. Н. АН — Коммунистик районидаги Свердлов номли колхоз бош инженери; Қ. ЭШОНҚУЛОВ — Бекобод районидаги Мавлонов номли совхоз кекса механизатори; В. ЗАРИВНИЙ — шу райондаги «Октябрь 46 йиллиги» шоличилик совхозининг комбайнчиси; Э. ОЧИЛОВ — Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхози комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, механизатор; В. Д. ШИФЕРШТЕЙН — Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози сут-товар фермасининг механизатори.

РЕДАКЦИЯДАН: Техникага оқилона муносабат, уни авайлаб, асраш, умрини узайтириш, унумдорлигини ошириш ғоятда муҳим давлат ва халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган масалалардандир. Областимизнинг донгдор кишилари, мутахассислари, фидокор механизаторлари томонидан ўртага ташланган қимматли таклифлар, ўйлаймизки, ҳамманинг эътиборини ўзига жалб этмасдан қолмайди. Уларнинг гаплари, шубҳасиз, кўпчиликда айтишга арзигулик фикрларни уйғотади. Мазкур мақола юзасидан редакция қишлоқ хўжалигида ишловчи барча ходимлардан мулоҳазаларини ёзиб юборишларини кутади.

● ТРАКТОР ПАРКЛАРИДА ТАРТИБ ВА ИНТИЗОМ БЎЛСИН.

● АГАР ТРАКТОР БИР КУН БЕКОР ТУРИБ ҚОЛСА ХЎЖАЛИККА ЎРТАЧА 40 СЎМ, ОБЛАСТЬ БЎЙИЧА ЭСА 7200 СЎМ ЗИЁН ЕТАДИ.

● ТЕХНИКАНИ ҚАДРЛАЙЛИК, ЯХШИ САҚЛАЙЛИК, АВАЙЛАЙЛИК, УМРИНИ УЗАЙТИРАЙЛИК!

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИНТИЗОМИ — ҚОНУН!

МОСКВАЛИКЛАР ТАШАББУСИ ИЗИДАН

Социалистик мусобақа — миллионлар ижоди

СССР

РЕЗЕРВЛАРДАН ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНАЙЛИК

ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

ОБЛАСТИМИЗ индустрияси ходимлари ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдириш туфайли меҳнатда маълум ютуқларни қўлга киритдилар.

Саноатчиларимиз ўтган йили давлат планини анча ортиғи билан бажардилар. Қўшимча реализация қилинган саноат маҳсулоти ҳажми 47 миллион 396 минг сўмликни ташкил этди. Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича белгиланган топшириқлар ҳам тўла ва зиёдаси билан адо этилди.

Қатор шаҳарлар ва районлар саноат корхоналари коллективлари зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажаришда яхши натижаларга эришдилар. Айниқса, Олмалиқ, Ангрен шаҳарлари, Бўстонлиқ, Калинин, Орджоникидзе, Тошкент районлари индустрияси ходимларининг бу соҳадаги кўрсаткичлари юксак бўлди. Олмалиқликлар мажбуриятдагидан ташқари сал кам 3 миллион 300 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Ангренликлар эришган натижа эса ваъдадагидан 976 минг сўмлик, Тошкент райони саноатчиланиники деярли 4 миллион сўмлик, Калинин райони индустрияси ходимлариники эса 1 миллион 822 минг сўмлик кўп бўлди.

Индустриямиз айрим тармоқларининг меҳнаткашлари эришган ютуқлар янада салмоқлидир. Айниқса, кўмир саноати корхоналари коллективлари, энергетиклар, тикувчилар меҳнатда бошқаларга намуна бўлдилар. Халқ хўжалигига пландагидан ташқари 170 минг, мажбуриятдагига қўшимча эса 40 минг тонна ёқилғи етказиб берилди. Тикувчилик корхоналари коллективлари қўшимча реализация қилган маҳсулот миқдори 14,1 миллион сўмни ташкил этди. Бу эл-юрт олдида берилган ваъдадагига нисбатан деярли 8 баравар кўпдир. Тошкент тракторсозлари ҳам аҳдларининг устидан чиқишди. Улар қўшимча 200 та трактор ишлаб чиқардилар. «Ташсельмаш» заводи ишчи-хизматчилари қўшимча 50 та пахта териш машинаси тайёрлаб, йиллик мажбуриятларини бажардилар.

Областимиз саноатчиларининг ўтган йилги иш натижаларини таҳлил қилиш улар фаолиятида катта-катта камчиликларга йўл қўйилганлигини ҳам яққол кўрсатиб турибди. Кейинги йилларда биринчи марта зиммага олинган социалистик мажбуриятлар бажарилмай қолди. Ваъдада барча асосий кўрсаткичлар бўйича уддаланмади. Саноат маҳсулотини қўшимча реализация қилиш мажбуриятда белгиланганига нисбатан 40 процент кам бўлди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг ортиши эса 5 процент ўрнига 3,9 процентни ташкил этди. Маҳсулот таннархини камайтириш ва жамғарма олиш бўйича ҳатто план ҳам бажарилмади. Давлатга бир неча миллион сўмлик зарар келтирилди.

Бу индустриямиз ходимлари мавжуд резервлар ва имкониятлардан ҳали ҳам тўла фойдалана олмаётганликларидан далолат беради. Ўтган йили Оққўрғон, Оҳангарон, Бекобод, Бўка, Паркент ва Чиноз районлари маҳсулот реализация қилиш йиллик давлат планини бажармадилар. Ҳаммаси бўлиб 18 корхона бу кўрсаткич бўйича топшириқларни уддаламади. Бунинг натижасида 53,5 миллион сўмлик кам маҳсулот ишлаб чиқарилди. Давлат планларини бажармаган корхоналар орасида «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон металлургия заводи, Олмалиқдаги металл конструкциялари тажриба-экспериментал заводи, қатор пахта тозалаш заводлари, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналари бор.

Ўнлаб бирлашмалар ва корхоналарда ишлаб чиқариш ҳажмини, меҳнат унумдорлигини ошириш топшириқлари бажарилмади. Қатор ишлаб чиқариш коллективлари ўз фаолиятларининг асосий техник-иқтисодий кўрсаткичларини 1981 йилги натижалардан ҳам пасайтириб юбордилар. Агар бу корхоналар лоақал олдинги йил даражасида ишлаганида қўшимча ўнларча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган бўларди.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларида халқ хўжалигининг барча тармоқлари қатори саноатда ҳам фойдаланилмаётган резервлар кўп эканлиги, уларни топиб, ишга солиш ҳар бир ишлаб чиқариш коллективининг, ҳар бир ишчи-хизматчининг фаолият мезони бўлиб қолиши лозимлиги алоҳида таъкидланди. Шундай экан, барча бирлашмалар ва корхоналарда ўтган хўжалик йили якунларини атрофлича таҳлил қилиш, ютуқларни мустаҳкамлаш ва йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш учун, уларнинг бундан буён такрорланмаслиги учун зарур бўлган барча чора-тадбирларни кўриш лозим.

Ҳамма жойда социалистик мусобақани кун сайин қизитиб бориш, унинг янги-янги формаларини қўлланиш, ишчи-хизматчиларнинг унумли ва сифатли ишлашлари учун барча шароитларни яратиб бериш керак. Москваликлар ташаббусини оммалаштириш, ишлаб чиқариш маданиятини тинмай ошириб бориш, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада формасини кенг жорий қилиш, ҳар бир ишлаб чиқариш участкасида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, дангасалар, ичкиликбозлар, интизомни бузувчиларга нисбатан кескин чоралар кўриш, меҳнат коллективларининг ўзаро ҳамкорлигини ҳар томонлама пухта йўлга қўйиш лозим.

Ўн биринчи беш йилликнинг марказий учинчи йилида областимиз индустрияси ходимлари олдига қўйилган катта-катта вазифаларнинг муваффақиятли ҳал қилиниши кўп жиҳатдан ана шуларга боғлиқ.

Иш бошидан пухта бўлса, кейин бир маромда давом этаверади. Шунинг учун ҳам барча саноат бирлашмалари ва корхоналарида йилнинг дастлабки кунларидан бир меъёрда ишлашга эришиш, меҳнат натижаларини ҳар куни якунлаб туриш, содир бўлган камчиликларни зудлик билан бартараф этиб бориш керак.

М. МИРҲАМИДОВ.

МУКОФОТГА 26 МИНГ СЎМ

Колоннамиз коллективи райондаги илғор коллективлардан ҳисобланади. Юбилей йилида белгиланган барча тадбирлар ҳамда бунёдкорлик ишлари муддатидан илгари бажарилди. Йил давомида ўз кучимиз билан 5200 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга муваффақ бўлдик. Бош пудрат бўйича белгиланган топшириқлар 142 минг сўм зиёдаси билан адо этилди.

Ўтган йили 32 минг квадрат метр турар-жой бинолари фойдаланишга топширилди. Социалистик мусобақада ғолиб чиққан коллективлар ҳамда энг илғор бунёдкорлар учун йил давомида рағбатлантириш юзасидан 25639 сўм мукофот ажратилди.

Москва халқ хўжалиги турли тармоқларининг илғор коллективлари бошлаб берган ватанпарварлик ҳаракати колоннамиз бунёдкорлари ўртасида ҳам жиддий баҳсга сабаб бўлди. Ҳар бир қурувчи меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иш вақтидан унумли фойдаланиш эвазига қандай самаралар кўриш мумкинлиги ҳақида ўз фикрларини билдирдилар. Шундан сўнг, ташаббус юзасидан амалга ошириладиган конкрет тадбирларни белгилаб олдик. Ҳозирги кунда Ғазалкент шаҳрида барпо этилаётган 56 квартирали янги турар-жой биносини барвақт фойдаланишга топшириш мақсадида барча имкониятларимизни ишга солаяпмиз.

Р. МИРЗАХОНОВ,
Бўстонлиқ районидаги 2-механизациялашган уйсозлик колоннаси пайвандчиси.

ЗАРБДОР ЧЕВАРЛАР

● РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахтидаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси чеварлари Москвадаги илғор саноат корхоналари коллективларининг меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, хўжасизлик ва интизомсизликка қарши кураш юзасидан бошлаган ташаббусларига бажонидил қўшилдилар. Ишлаб чиқариш топшириқларини йил сайин ортиғи билан бажараётган меҳнатсевар коллектив янги-янги резервларни ва имкониятларни қидириб топиб, ишга солиш, бунинг учун аввало социалистик мусобақа ва унинг илғор формаларини кенг ёйиш, меҳнат беллашувининг оммавий ва ошкора бўлишига эришишга ҳаракат қилмоқда. Мусобақада қатнашаётган аксарият ишчилар юқори меҳнат кўрсаткичларга эришишяпти. Эркаклар кўйлагини тўқиш цехи ишчилари Фотима Қорахўжаева ва Муҳтарама Исмоиловалар нормани 130 процент атрофида бажармоқдалар. Улар қўлидан чиқаётган кийимларнинг сифати ҳам яхши бўлмоқда.

А. Тўраев фотоси.

● Аркадий Михайлович Кокорин Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатининг ветеран ишчиларидан. Юқори малакали бу слесарь асбоб-ускуналарни тез ва соз ремонт қилмоқда. Топшириқни доим зиёдаси билан бажаради. Мураббийлик ҳаракатида ҳам фаол қатнашмоқда.

В. Портнов фотоси.

БАРВАҚТ ҚУРАМИЗ

Бошқармамиз коллективи зиммасига юклатилган вазифани шараф билан уддаламоқда. Қурилиш-монтаж ишлари топшириқлари сурункасига тўла ва ошириб адо этиляпти. Ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилидаги ишимиз якунлари ҳам чакки бўлмади. Асосий кўрсаткичлар бўйича план муваффақиятли бажарилди.

Бошқармамиз бинокорларининг бир ёқадан бош чиқариб қилган фидокорона меҳнати туфайли пландагига қўшимча 312 минг сўмлик бунёдкорлик ишларини амалга оширдик. Ўз кучимиз билан пландагидан ташқари амалга оширилган жами иш ҳажми 270 минг сўмликни ташкил этди. Бу йиллик социалистик мажбуриятда назарда тутилганидан анча кўпдир. Натижада, «Узкоопстроймонтаж» тресты бошқармалари ўртасидаги социалистик мусобақада кўпинча мукофотли ўринларни эгаллаяпмиз.

Бошқармамиз бунёдкорлари областимизда турли-туман объектлар, жумладан чорвачилик комплекслари қурилиши билан шуғулланмоқдалар. Ҳозирги вақтда санаторий, дам олиш уйи, мўйнали ҳайвонлар кўпайтириладиган хўжалик, кондитер фабрикаси, республикамиз пойтахтида кооператив техникуми учун қўшимча корпуслар, Назарбек посёлкасида нон заводи, Бўстонлиқ районида чўчқачилик комплекси қурилишига ҳисса қўшаяпмиз.

Бошқармамиз коллективи меҳнатига бизнинг бригадамиз аъзолари ҳам ўзларининг озми-кўпми ҳиссаларини қўшмоқдалар. Биз ўтган йили барча объектлар қурилишида олдимизга қўйилган вазифаларни барвақт бажардик. Ишимизнинг сифати ҳам дуруст бўлди. Қўлимиздан чиққан объектлар яхши баҳолар билан қабул қилинди.

Йил давомида қўшимча ўнларча минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдик. Йиллик топшириқни эса 135 процент қилиб адо этдик. Шундай қилиб, аҳил ва иноқ коллективимиз ўн биринчи беш йиллик планини уч йилда бажариш юзасидан берган ваъдасининг устидан чиқмоқда.

Бригадамиз мусобақадош бўлган Л. П. Цинос бошчилигидаги коллектив билан бораётган меҳнат беллашувида кўпинча ғолиб чиқмоқда. Лекин, «рақобатчи»ларимиз ҳам бўш келишмаяпти. Улар ҳам юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Ойлик иш якунлари бўйича биздан ўзиб кетаётган вақтлари ҳам бўлмоқда. Мусобақадошларимиз беш йиллик топшириғини уч йилда бажариш юзасидан белгилаган марраларини муваффақиятли эгалламоқдалар. Ўзаро ҳамкорлик ишимиз кўрсаткичларининг яхшиланишига ёрдам бермоқда.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми қарорлари биз бинокорлар олдига ҳам катта ва масъулиятли вазифалар қўйди. Барча объектларни тез ва соз, кам харажат билан қуриш бунёдкорларнинг муқаддас бурчи эканлиги алоҳида таъкидланди. Москвадаги илғор ишлаб чиқариш коллективларининг меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, хўжасизликни бартараф этиш, дангасалар, прогулчилар, ичкиликбозларга қарши қатъий кураш олиб бориш юзасидан бошлаган ташаббуслари ҳам айни муддао бўлди. Ҳақиқатан ҳам ишлаб чиқаришни ташкил этишдаги камчиликлар, моддий-техника таъминотидаги нуқсонлар, иш вақтини фойдасиз йўқотишлар, мавжуд асбоб-ускуналардан оқилона фойдаланмаслик оқибатида катта зарар келтираётганини ўз кўзимиз билан кўриб турибмиз.

Бундай камчиликлар бошқармамизда ҳам, қолаверса бригадамизда ҳам йўқ эмас. Чунки, бинокорлик материалларини ўз вақтида етказиб бермаслик, транспорт билан таъмин этишдаги узилишлар, лойиҳадаги чалкашликлар ишимиз натижасини янада баракали бўлишига халақит бермоқда. Шунинг учун ҳам биз бундан буён шундай камчиликларга нисбатан муросасиз бўламиз. Бу. КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумида алоҳида кўрсатиб ўтилганидек, ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир.

Х. ОТАМУҲАМЕДОВ,
Тошкент ремонт-қурилиш бошқармаси коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи.

ҲАР МИНУТИ ҲИСОБДА

ЎТГАН йил колоннамиз коллективи учун катта зафарлар йили бўлди. Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш планини 180 процент қилиб бажардик. Ерларни капитал текислаш, янги ер ўзлаштириш бўйича белгиланган планлар ҳам анча ошириб адо этилди.

Коллективимиз эришаётган ютуқларда менинг ҳам ҳиссам борлигини ўйласам мелиораторлик касби-корига нисбатан меҳрим жўш уради.

Экскаватор машинистиман. Бу касб менга отамдан мерос. Отам Константин Спиридонович Юткин узоқ йиллар колоннада экскаваторчи бўлиб ишлаб, коллектив ўртасида катта обрў-эътибор қозонди. Эндиликда унинг ишини давом эттираётганимдан беҳад мамнунман.

Мен бир беш йилликда икки беш йиллик план миқдорида иш бажариш юзасидан юксак шахсий социалистик мажбурият қабул қилганман. Ана шу ваъдамга вафо қилиш йўлида астойдил ишлаб қувончли ютуқларга эришяпман. **Ўн биринчи беш йилликнинг икки йилида пландаги 183 минг куб метр ўрнига 426 минг куб метр тупроқ ишларини бажаришга муваффақ бўлдим. Бошқача қилиб айтганда, мен ҳозир 1985 йил планини бажариш арафасида турибман.**

Барча касб эгалари қатори мен учун ҳам иш вақтининг ҳар бир дақиқаси қадрлидир. Эрталаб ишга барвақт, смена бошланишидан анча олдин келаман. Экскаваторимни синчиклаб кўздан кечириб, ишга бекаму-кўст шайлигини текшириб бўлгач, иш бошлайман. Вақтдан тўғри фойдаланишга интиламан, экскаваторнинг беҳуда бекор туриб қолишига йўл қўймайман. Шунинг учун ҳам меҳнатим унумли бўлаётир. Ойлик топшириқларни 180—190 процент ва ундан ҳам ошириб бажармоқдаман.

Кўп йиллик самарали меҳнатим муносиб тақдирланмоқда. «Ўнинчи беш йиллик зарбдори», «Социалистик мусобақа ғолиби» нишонлари қаторига ўтган йили юксак мукофот — III даражали «Меҳнат Шуҳрати» ордени қўшилди.

Колоннамизда илғор мелиораторлар кўп. И. Лапенко, В. Митюшкин, Т. Муҳиддинов каби экскаваторчи ва бульдозерчилар ҳам москваликлар ташаббусига қўшилишди. Улар иш вақтидан тўғри фойдаланиш асосида смена топшириқларини 140—150 процентга етказиб бажармоқдалар.

В. ЮТКИН,
«Ташоблмелиоводстрой» трестининг Янгийўл районидаги 2-кўчма механизациялашган колоннаси экскаватор машинисти.

ЎЗГАНИНГ ҲИСОБИДАН ҲОТАМТОЙЛИК

ЎША КУНИ Тошкент шаҳар қурилиш бош бошқармасига қарашли 3-қурилиш трестида қандайдир йиғилиш бўлиши керак эди. Трестнинг турли бўлинмалари раҳбарлари, бош инженерлар, бухгалтерлар йиғилиш бошланишига бироз вақт борлиги сабабли телевизор олдида тўхтаб қолишди. «Наштар»нинг навбатдаги сони намойиш этиларди:

...Савлат тўкиб турган бир гуруҳ кишилар ўзаро суҳбатлашишарди. Афтидан уларнинг ҳар бири турли ташкилотларда раҳбар. Жуда қизиқ мавзу бўлса керак, ҳамма нафасини ичига ютиб жим турибди. Фақат бир киши гапиради-да, бошқалар бирма-бир фикр билдиришади. Шу пайт кимдир чўнтагидан рўмолчасини олди-ю бутун тинчлик бузилди: мармар полга жаранглаб танга тушди. Лекин, у қаерга тушганини ҳеч ким кўрмай қолди. Бир зумда ҳамма ёппасига тангани излашга киришди. Одамлар бу ишга шунчалик киришиб кетдиларки, атрофда нима бўлаётгани тамомила унут бўлди. Худди шу лаҳзанинг ўзида беш-олти нафар хотин-қизлар (ҳар ҳолда бухгалтерлар бўлса керак) аллақандай ҳужжатларни келтириб раҳбарга мурожаат қилдилар-да имзо чекишини сўрадилар. Уларнинг бари кўзини ердан узмаган ҳолда қўлларига ручка олиб ҳужжатга имзо чекди: биргина ана шу дастхат турли ташкилотларда юзлаб, минглаб сўм давлат маблағининг кўкка совурилишига сабаб бўлди. Лекин, улар пинакларини ҳам бузишмасди. «Кетса кетибди-да, давлатимиз бой, чўнтакдан кетаётгани йўқ-ку. Тушган танга эса ёнимиздан йўқолди» деяётгандек эдилар.

Кутилмаганда кимдир «топилди, топилди!!» деб қичқириб юборди. Ҳамма қайрилди. У қўлида 10 тийинлик ялтироқ тангани мағрур кўтариб турарди. Ҳамма чуқур «уҳ» тортиб бир ишни қойил қилгандек терларини арта бошлади. Топқир киши эса «хайрият, ҳамкорлигимиз туфайли киссамиздаги ўн тийинни ҳам бекор сарфламадик» деб қўйди. «Ҳозиргина сиз қўл қўйган ҳужжатлардаги пуллар-чи?!» — бу савол «Наштар» охирида титрга ёзилиб, фильм тугайди.

...3-қурилиш трестининг бирорта мутасаддиси бу фильмни кўрганида у тугагач, кулишга ботина олмаган бўларди.

Трестнинг 5-қурилиш бошқармаси бошлиғи М. Галиев ҳамда бош бухгалтер П. Толстовалар хўжасизликда ном чиқаришди. Ўтган 1982 йил давомида бошқармада план топшириқлари ой сайин бажарилмай боришига қарамай иш ҳақи фонди пропорционал равишда... ортиб борди. Йил охирларига яқин иш ҳақи фонди пландагига нисбатан 111,3 минг сўмдан кўпроқ сарфланганлиги маълум бўлди.

Кўпчилик «Қандай қилиб шунча маблағ ортиқча харажат қилиниши мумкин?» деб қизиқса керак. Ахир турли молиявий ҳужжатлардан фойдаланиш ҳамда уларга «имзо» қўйиб кучга киритиш исталган кишининг қўлидаги ҳуқуқ бўлгандан кейин шу ҳам қийин ишми? 5-бошқармада эса тартиб шундай.

1982 йилда қурилган 32 квартирали 5-уйда ишлаган қурувчилар учун август-сентябрь ҳисобига расмийлаштирилган аккорд нарядларга назар ташлаймиз. Биргина шу ҳужжатда «хотамтой бошлиқлар» (албатта давлат ҳисобидан) 847 сўм ортиқча мукофот ажратганлар. Бундан ташқари, айрим иш ҳақи реестрларида на бош инженер, на ишлаб чиқариш-техника бўлими бошлиғининг имзоси бор. Буниси ҳам етмагандек, баъзи қоғозларга умуман ҳеч ким имзо қўйган эмас. Балки бу — ташкилотда ҳамма ишлар жойида бўлганлиги учун ўзаро ишонч руҳи шунчалик зўрлиги сабаблидир?! Давлат томонидан белгиланган ягона тартиб-чи?! Қолаверса молиявий интизомнинг қўпол равишда бузилганлигини кўрсатиб турибди. Ҳар ҳолда ўн бир ой ичида 161 нафар янги қурувчи ишга олиниб, 145 киши коллектив билан хайрлашгани ҳам — бу ерда ишлар кўнгилдагидек эмаслигидан далолат беради.

44-қурилиш бошқармаси ҳам хўжасизларча хўжалик юритишда қўшни ташкилотдан қолишмайди. Материаллар ва хом ашёларни тежаш кўрсаткичи ҳақида умуман гапирмаса ҳам бўлади. 1982 йилнинг биргина март ойида прораб Р. Чураковнинг ҳисоботига асосан «сметадан ташқари қилинган ҳамда ҳеч қандай актсиз бажаришга киришилган ишлар учун» деб 90 куб метр қоришма, 42 тонна алибастр — жами 3740 сўмлик қурилиш материаллари ҳисобдан чиқариб юборилди. Умуман, шунга ўхшаш ўзбошимчаликлар туфайли кўплаб бинокорлик материаллари йўқ бўлиб кетди. Жумладан, прораб Евстифеев 1982 йилда 1981 йил учун (?) нарядлар ёзиб 240 ўринли болалар боғчаси қурилишида 300 квадрат метр ремонт ишлари бажарилди, деб 293 сўм иш ҳақи «тўлади». «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли турар-жой биноси қурилишида ўзбошимчалик билан тузилган актга асосан қўшимча 717 сўм пул сарфланди...

Шунга ўхшаш воқеаларни кўплаб келтириш мумкин. Лекин, юқорида биз тилга олиб ўтган «хотамтойлар» давлат ҳисобидан ўзларини қўллари очиқ қилиб кўрсатиб юрганликларини ортиқча тасвирлашга ўрин бўлмаса керак. Лекин, эндиликда уларнинг кўпчилиги ноўрин сарфланган давлат маблағларини ўз киссалари ҳисобига тўлдиришларига тўғри келяпти. Шундан кейингина улар ноўрин қўйилган дастхатнинг ҳақиқий қийматини тушуниб етсалар керак!

А. МИРАЛИМОВ.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети қайд этадики, область қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми қарорларини бажара бориб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, мева-сабзавот маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтиришга эришдилар.

Область давлатга мева-сабзавот маҳсулотлари сотиш план ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарди. Давлатга 597,3 минг тонна сабзавот, 105,3 минг тонна картошка, 52 минг тонна полиз маҳсулотлари, 86,3 минг тонна мева, 88,2 минг тонна узум топширилди. Ҳар гектар майдондан область бўйича ўртача 265 центнердан сабзавот, 108 центнердан картошка, 55 центнердан мева, 86,9 центнердан узум ҳосили олинди.

Калинин ва Тошкент районлари меҳнаткашлари сабзавот етиштиришни кўпайтиришда энг юқори кўрсаткичларга эришдилар. Бу районларда ҳар гектар ердан 330—302 центнердан сабзавот ҳосили йиғиштириб олинди.

Калинин районидаги «Партия XXI съезди» ва «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозлари, Москва ва Калинин номли колхозлар, Тошкент районидаги А. Навоий номли, К. Маркс номли ва «Ленин йўли» колхозлари, Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоз, Бекобод районидаги «Оқ олтин» ва Оҳангарон районидаги Будённий номли совхозлар мева-сабзавот маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини анча ошириб бажардилар.

Область социалистик мусобақаси ташаббускорлари бўлган Калинин районидаги Калинин номли колхоз бригадаси бошлиғи Солиҳ Каримов бошлиқ бригада коллективи картошка ҳосилдорлигини 280 центнерга, шу райондаги «Партия XX съезди» колхозининг Зукур Юсупов бошлиқ бригадаси коллективи сабзавот ҳосилдорлигини 400 центнерга етказдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўртасида мева-сабзавот ҳосилдорлигини ошириш, ялпи маҳсулот етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан 1982 йилда ўтказилган социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилади.

Калинин районига (район партия комитетининг секретари Қамбаров, район ижроия комитетининг раиси Авулқосимов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Дўсканаев, район комсомол комитетининг секретари Абдураҳмонов ўртоқлар). Бу районда ҳар гектар ердан ўртача 330 центнердан сабзавот, 190 центнердан картошка, 87 центнердан мева, 119 центнердан узум ҳосили олинган. Мева-сабзавот маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш мажбуриятлари бажарилган.

Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхозга (раиси Абдуҳолиқов, партия комитетининг секретари Абдуллаев, касаба союз комитетининг раиси Тожибоев, комсомол комитетининг секретари Тастанбеков ўртоқлар). Бу колхозда ҳар гектар ердан 404 центнердан сабзавот, 233 центнердан узум ҳосили олинган. Мева-сабзавот маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш мажбуриятлари бажарилган.

Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхозига (директори Мелибоева, партия комитетининг секретари Зоҳидов, ишчилар комитетининг раиси Абдуллаев, комсомол комитетининг секретари Ҳамроқулов ўртоқлар). Бу совхозда ҳар гектар ердан 357 центнердан сабзавот, 200 центнердан картошка ҳосили олинган. Мева-сабзавот маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш мажбурияти бажарилган.

Область план бўлимига, социалистик мусобақа ғолибларига сотиш учун Калинин районига, Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхозга ва Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхозига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

Ҳар гектар ердан 400 центнердан ошириб сабзавот, 200 центнердан ошириб картошка, 300 центнердан ошириб полиз маҳсулотлари, 200 центнердан кўпроқ мева, 220 центнердан зиёд узум ҳосили олган бригада коллективлари (жами 17 та бригада) область мусобақаси ғолиби деб топилдилар. Бу бригада коллективлари область партия комитети ва область ижроия комитетининг Фахрий ёрлиғи билан, бригада бошлиқлари эса Москвадаги СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига бориш учун йўлланма билан мукофотланадилар.

* * *

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети қайд этадики, область қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми қарорларини бажара бориб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб каноп етиштириш ва давлатга сотиш план ҳамда социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Тайёрлов пунктларига 322 минг тонна ёки пландагидан 2000 тонна кўп каноп етказиб берилди. Ҳар гектар майдондан йиғиштириб олинган ҳосил область бўйича ўртача 175,5 центнерни ташкил этди.

Коммунистик, Ғалаба, Ўрта Чирчиқ ва Янгийўл районлари лубкорлари юқори кўрсаткичларга эришдилар. Коммунистик районидаги «Политотдел», «Ленинский путь», Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли ва Ғалаба районидаги «Ленинград» колхозларида ҳар гектар майдондан 230—200 центнердан каноп йиғиштириб олинди.

Дала меҳнаткашларига луб заводлари ва луб тайёрлов пунктлари коллективлари катта ёрдам бердилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети каноп ҳосилдорлигини ошириш, ялпи каноп етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан районлар, колхозлар, совхозлар ва луб заводлари ўртасидаги 1982 йилги социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилади.

Коммунистик районига (район партия комитетининг секретари Алимов, район ижроия комитетининг раиси Ли, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Султонова, район комсомол комитетининг секретари Толипов ўртоқлар). Бу районда ҳар гектар майдондан ўртача 184 центнердан каноп ҳосили олинган.

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхозга (раиси Рўзиматов, партия комитетининг секретари Мадиёров, касаба союз комитетининг раиси Мирзаев, комсомол комитетининг секретари Аширбоева ўртоқлар). Бу колхозда ҳар гектар майдондан 222 центнердан каноп ҳосили олинган.

Юқори Чирчиқ луб заводига (директори Гусев, партия ташкилотининг секретари Ногай, ишчилар комитетининг раиси Белкина, комсомол комитетининг секретари Исмоилов ўртоқлар). Бу заводда каноп тайёрлашда юксак суръат ва сифатга эришилган ҳамда канопни ғарамлаш, шунингдек сақлаш пайтида бузилмаслиги учун ўраб қўйиш таъминланган.

Область план бўлимига социалистик мусобақа ғолибларига сотиш учун Коммунистик районига, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхозга, Коммунистик районидаги Юқори Чирчиқ луб заводига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Тошкент область Комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Совети Олмалиқ уйсозлик комбинати қурилишини тезлаштириш бўйича бинокорлик ва монтаж ташкилотлари социалистик мусобақасининг 1982 йил декабрь ойи якунларини кўриб чиқдилар.

Олмалиқ уйсозлик комбинати қурилишида иштирок этаётган бинокорлар ва монтажчилар КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошириш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, республикамиз бу муҳим объекти қурилишини барвақт тугаллаш учун иш суръатини тобора жадаллаштирмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги «Узэлектромонтаж» трестининг Олмалиқ монтаж бошқармаси коллективи 1982 йил декабрь иш якунлари бўйича социалистик мусобақада юксак меҳнат кўрсаткичларига эришдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари совети **«Узэлектромонтаж» трести Олмалиқ монтаж бошқармаси коллективини** (бошлиғи Дятлов, партия ташкилотининг секретари Капитова, касаба союз комитетининг раиси Ҳайруддинова, комсомол ташкилотининг секретари Зобова ўртоқлар) Олмалиқ уйсозлик комбинати қурилишининг 1982 йил декабрь ой иш якунлари бўйича социалистик мусобақа ғолиби деб топдилар. Бу бошқарма коллективи ўз кучлари билан ойлик планнинг 119,0 процент бажарилишини таъминлаган, ҳар бир ишловчи ҳисобига бажарилган иш ҳажми 128,1 процентни ташкил этган. Коллективга Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи ва 500 сўмлик пул мукофоти берилди.

Кўчма Қизил байроқ Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги «Узбекшахтострой» трестининг 1-механизациялашган кўчма колоннасидан олиб берилади.

КОЛХОЗЛАРДА ҲИСОБОТ ЙИҒИЛИШЛАРИ

ҲАР СОҲАГА БИР ЭЪТИБОР

«БИР колхозчининг бир ойлик маоши — 140 сўм», «Оддий механизаторнинг бир йиллик иш ҳақи — 2 минг сўм», «Чорвадор бир иш кунида 5 сўм 51 тийин меҳнат ҳақи олишга эришди»...

Бу рақамлар Орджоникидзе районидаги «Коммунист» колхозининг яқинда бўлиб ўтган ҳисобот йиғилишида тилга олинди. Ўтган юбилей йилида амалга оширилган ишлар, эришилган ютуқлар тўғрисида доклад қилган правление раиси ўртоқ М. Мирсоатов, жумладан, шундай деди:

— Хўжалигимиз бўйича 1982 йилда сабзавот топшириш плани амалда 30590 центнердан ошириб адо этилди. Кўзда тутилган даражадан бироз кам ҳосил топширилганлиги колхозимизнинг уруғчиликка ихтисослаштирилганлиги билан изоҳланади.

...Ҳа, чиндан ҳам «Коммунист» колхозида пиёз, помидор, карам, бодринг, редиска, укроп сингари сабзавот турларидан энг сара уруғлар олинади. Биргина ўтган йилнинг ўзида 702 центнер пиёз уруғи етиштирилди. Бу — 1 миллион 100 минг сўмлик маҳсулот демакдир.

Айни пайтда зарбдор соҳа бўлган — чорвачилик жабҳасидаги ютуқлар ҳам ёмон бўлмади. Давлатга гўшт топшириш плани — 120 процент, сут топшириш плани эса — 100 процент этиб бажарилди. Ҳар бир соғин сигирдан мўл-кўл сут соғиб олинди. М. Шодмонхожиева, Н. Зокирова, Р. Ғафурбекова, М. Салимова каби соғувчилар сут булоғини оширишда бошқаларга ўрнак бўлдилар. Уларнинг ҳар бири йил давомида ҳар бош сигирдан ўртача 65—80 тоннадан сут соғиб олишга эришдилар.

Ҳамма нарсани кадрлар ҳал қилади. Бу хўжаликда ҳам ўз ишининг устаси, сабзавотчилик касбининг сир-асрорларини яхши биладиган мутахассислар кўплаб топилади. Колхознинг ўтган йилги хирмонига Ленин ордени кавалери, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Турғун Хожиев бошлиқ бригада аъзолари яхши ҳисса қўшдилар. Ўзаро социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарган бригада коллективи меҳнатига яраша рағбатлантирилди. Уларни мукофотлаш учун бирнеча минг сўм пул ажратилди. Т. Шоғиёсова бошлиқ бригада аъзолари ҳам улардан қолишмадилар. 85 гектар ерга маккажўхори эккан бу азаматлар йиллик планларини 103 процент қилиб адо этдилар.

Лекин айрим бригадалар, звенолар ўзларининг йил бошида берган ваъдаларига амал қилмадилар. Ж. Эгамбердиев, О. Акмалхўжаев, С. Ўрмонов сингари бригадаларнинг коллективлари йиллик планларини бажаришнинг уддасидан чиқа олмадилар. Натижада давлатга хўжалик бўйича анча-мунча кам сабзавот маҳсулотлари топширилди.

Агротехника қоидаларига амал қилмаслик, социалистик мусобақани илмий асосда ташкил этмаслик, илғорлар тажрибасидан кенг фойдаланмаслик дала ишларини олға силжитишда, сабзавот барча турларидан белгиланган миқдорда ҳосил олишда асосий ғов бўлди. Аксинча, бундай яхши анъаналарга амал қилган Х. Олимов звеносида жуда юксак самарага эришилди. Бу звенода йиллик пландан ташқари 18467 минг сўмлик соф даромад олинди.

— 1983 йилда олдимизда жуда катта хўжалик вазифалари турибди,— деди пировардида М. Мирсоатов,— кундалик ишимиздаги барча муваффақиятларни интизом, уюшқоқлик, ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик савияси белгилайди. Шу боисдан ҳам КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов «Партия, давлат ва меҳнат интизомининг ҳар қандай бузилишига қарши қатъий кураш олиб бориш лозим», деб таъкидлаган эди. Биз ҳамиша амалий фаолиятимизда бу кўрсатмаларга оғишмай амал қилишимиз шарт.

Музокарада сўзга чиққан колхоз партия комитети секретари — М. Тожиева, ревизия комиссиясининг раиси— И. Раззоқов, бош агроном— О. Эргашев, чорвачилик бўйича раис муовини—А. Жумабоев, механизация бўйича бош инженер — А. Юнусов ва бошқа ўртоқлар коммунистларнинг ташаббускорлигини ошириш, техникани авайлаш ва кўкламга шай қилиб қўйиш, баъзи бригадалардаги қолоқлик сабабларини тугатиш хусусида ўзларининг қимматли фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Нотиқлар уруғлик ва кўчатларни тахт қилиб қўйиш, иқтисод режимига амал қилиш, янги-янги резервларни қидириб топиш, хўжасизлик фактларига чек қўйиш вазифалари, айниқса, муҳим эканлигини таъкидладилар. Ҳамма бригадалар ва звеноларнинг ишларида бригада пудратига ўтиш, меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг нарядсиз системасини жорий этиш — навбатдаги хўжалик йилида амалга ошириладиган тадбирлардир.

Колхоз Устави талабларига қатъий амал қилмаслик ҳамда план-молия интизомига риоя этмаслик, деҳқончилик маданиятини кескин оширмаслик, ердан оқилона фойдаланмаслик ҳоллари ҳамон учраб турибди. Бундай нуқсонларга дарҳол чек қўймоқ лозим.

СССР Озиқ-овқат программасининг тўлиқ бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш ҳар бир меҳнат аҳлининг, ҳар бир коллективнинг муқаддас ишидир. Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари биринчи галда мазкур программанинг бекаму-кўст бажарилишига бутун оммани сафарбар этишлари керак.

Ҳисобот йиғилишида район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Т. Ортиқхўжаев сўзга чиқди.

Р. УМАРОВ,
Д. ИКРОМОВ.

Китоб инсон қалбини ёритади ва шу заминда мустаҳкам туришга ёрдамлашади. У инсонга табиатнинг сир ва қонуниятларини очиб беради. Энг яхши, энг қадрли, энг доно ва нафосатли нарсаларнинг бари китобда жамланган. Бугун областимизда оммага ана шундай бебаҳо ҳазина улашувчиларнинг активи иш бошлайди. Йиғилишда область китобсеварлар жамияти, область китоб савдоси ва область кооператив китоб савдоси ходимлари ўтган йилда қилинган ишлари ва бу йилги режалари ҳақида суҳбатлашиб оладилар. Қуйида актив иштирокчиларнинг айримларига сўз берамиз.

МАЪНАВИЙ ДУНЁНИ БОЙИТИШ УЧУН

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш воситаси бўлган китоб бошқа пропаганда ва оммавий ахборот воситалари каби кишилар маънавий дунёсини бойитади. Ана шу ҳар бир уй ва оилага зиё олиб киришдек олижаноб вазифани бажаришга бошқармамиз ходимлари ҳам ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Айни пайтда 35 та китоб магазини ва 9 та киоска харидорларга беминнат хизмат кўрсатмоқда. Область шаҳарларида «Сиёсий китоб», «Букинист», «Техника китоблари» сингари ихтисослашган магазинлар ишлаб турибди. Аҳолидан китоб сотиб олиш туфайли магазинлар жавонлари тўлиб, ранг-баранг бўлиб боряпти.

Бошқарманинг Ангрен филиалида ташкил этилган библколлектор ва почта орқали китоб юбориш бўлими ўзбек китобларини республикамиздан ташқарида ҳам пропаганда қилиш ва тарқатишга ёрдам беряпти. Бўлим БАМ қурувчилари, Ноқоратупроқ зона ўзлаштирувчиларининг ҳам буюртмаларини бажармоқда.

Китоб савдоси ходимларимизнинг кўпчилиги олий маълумотли, тажрибали, ўз касбини дилдан севган кишилардир. Коллективлар ўртасида қизғин давом этаётган социалистик мусобақа товар оборотининг, аҳолидан китоб сотиб олишнинг ўсишига таъсир кўрсатмоқда. «Энг яхши сотувчи», «Энг яхши товаршунос» касб маҳорати конкурслари, декада ва ойликлар ўтказиш, китоб савдоси ходимларининг китобсеварлар жамияти ташкилотлари билан алоқасини мустаҳкамлаш фаолиятимизнинг асосий йўналиши ҳисобланади.

Область китоб савдоси ходимлари бутун куч-ғайратларини ўн биринчи беш йиллик план-топшириқларини муваффақиятли бажаришга сарфлайдилар.

О. ОРТИҚОВ,
область китоб савдоси бошқармасининг бошлиғи.

НУР БЎЛИБ

Китобсеварлар жамияти энг оммавий ташкилотдан бирига айланиб қолмоқда. Областимизда мингдан зиёд корхона, колхоз-совхоз, муассаса, ўқув юртлари жамиятнинг коллектив аъзоси ҳисобланади. Ўтган йили китобсеварлар жамияти область ташкилоти молиявий планларни 128 фоиз қилиб бажарди. 27 та янги очилган халқ китоб магазини, 60 та клуб, 86 та жамоатчи кутубхоналар фаоллик кўрсатаяпти. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди делегатлари, ишлаб чиқариш илғорлари, таниқли ёзувчи ва шоирлар билан уюштирилган 800 дан зиёд учрашувлар ижтимоий-сиёсий, илмий-техникавий ва қишлоқ хўжалиги адабиётларини пропаганда қилиш ва тарқатишда муҳим восита бўлди.

Партиямиз қарорларидан руҳланган область китобсеварлари ўз иш усуллари ва методларини муттасил такомиллаштириб бормоқдалар. «Китоб байрамлари», ижтимоий-сиёсий ва ҳарбий ватанпарварлик адабиётлари ойликлари, «Адабиётлар дўстлиги— халқлар дўстлиги» китоб ҳафталиклари, Ленинча ўқувлар, кўрик-конкурслар, йилнинг «Сиёсий китоблари» конференцияларини ўтказиш анъана бўлиб қолди.

Колхозлар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари, ўқувчи ёшларнинг китоб ўқиш маданиятини ошириш, китобхонлар доирасини кенгайтириш борасида жамият актив таъсир кўрсатмоқда. Чирчиқ, Бекобод, Янгиобод, Олмалиқ, Ангрен шаҳарлари, Бўстонлиқ, Оҳангарон районларида китоб пропагандаси намунали тарзда олиб борилмоқда.

Китобсеварлар жамияти областдаги чорвачилик комплекслари устидан оталиқ қилмоқда. Йиғим-терим даврида эса пахтакорларнинг зиёлилар ва ижодкорлар билан учрашувларини ўтказишга катта эътибор берилмоқда. Учрашувлар пайтида социалистик мусобақа ғолиблари, энг яхши механизаторлар ва теримчиларга кутубхоначалар тақдим этилади.

Иваново области китобсеварлари билан социалистик мусобақамиз яхши йўлга қўйилди. Декабрь ойида область ташкилоти вакиллари Иваново областида китоб савдоси ходимлари активида қатнашдилар. Янги қурилаётган «Дўстлик» совхозида «Орзу» китоб магазини қардошларимизга хизмат қилди. Янги қурилишлар ва қишлоқ аҳолиси учун китоблар йиғиш ҳаракати ҳам авж оляпти. Бўстонлиқ райони ёш китобсеварлари Қора денгиз пароходчилигига қарашли «Оқтош» кемаси учун 250 дан зиёд китоб фондига эга бўлган кутубхона юбордилар. Ҳарбий қисм жангчилари, мактаб-интернатлар, пансионатлар ҳам шундай совғалар олмоқдалар.

Китоб—офтоб бўлиб ҳар бир меҳнаткаш хонадонини ёритиши учун барча имкониятларимиздан самарали фойдаланаверамиз.

К. ҚАМБАРОВА,
область китобсеварлар жамияти правлениеси раисининг ўринбосари.

ЭҲТИЁЖ ҲИСОБГА ОЛИНМОҚДА

Область матлубот жамияти ва кооперация ташкилотлари қишлоқ жойларида китоб савдосини янада яхшилаш, ижтимоий-сиёсий ва социал-иқтисодий адабиётларни пропаганда қилиш ва тарқатишга катта масъулият билан ёндошмоқдалар. 1982 йилда реализация плани 105 процент бажарилди. Аҳолига пландан ташқари 178 минг сўмлик китоблар сотилди.

Системамизда 55 та махсус китоб магазини мавжуд бўлиб, 1 миллион 300 мингдан зиёд кишига савдо хизмати кўрсатади. Уларнинг барчаси ўз-ўзига хизмат методи асосида ишламоқда. Ўрта Чирчиқ, Пискент, Бўка райони матлубот жамиятларига қарашли китоб магазинлари ўзининг ташқи безаги билан кишини жалб этади.

Магазинлардан ташқарида китоб савдо қилиш кенг тус оляпти. Ўтган йили пахта йиғим-терими даврида колхоз ва совхозларга 4000 дан зиёд кичик кутубхоналар сотилди. Оммавий тадбирлар вақтида китоб савдоси уюштириш яхши натижалар бермоқда, узоқ қишлоқ районларида китоб бозорлари уюштириляпти. Аҳолидан китоблар сотиб олиш бўлимлари иши ҳам анча яхшиланди.

Китоб тарқатишнинг оммавий шакли ҳисобланган ҳафталик, декада, ойликлар, кўргазмалар мунтазам ўтказиб турилибди. В. И. Лениннинг 55 томлик Тўла асарлар тўплами, Ўзбек Совет Энциклопедияси, сиёсий, қишлоқ хўжалиги ва бошқа мавзудаги плакатлар тарқатилмоқда. Байрамларда китоб комплектларидан иборат совғалар барчага маъқул бўлмоқда. Бугунги кунда областда аҳоли жон бошига китоб савдоси 2 сўм 29 тийинни ташкил этди.

Шу билан бирга, Оржоникидзе, Чиноз, Ғалаба, Янгийўл, Тошкент, Бўстонлиқ, Пискент районларида ижтимоий-сиёсий адабиётларни тарқатишда сусткашлик сезилмоқда. Ишимизни яна ҳам такомиллаштиришда фойдаланилмаётган резервлар ва имкониятлар ҳали анчагина.

А. ЛИ,
область матлубот жамияти правлениеси раисининг ўринбосари.

ЁДГОРЛИКЛАР УМУМХАЛҚ БОЙЛИГИ

Ҳозир областимиздаги 600 дан ортиқ корхона ва ташкилот, колхоз ва совхоз, ўқув юртлари кўплаб ёдгорликларни ўз оталиқларига олганлар. Улар бу ерда ремонт ва таъмирлаш ишларини олиб борадилар. Байрамларда ёдгорликлар пойида турли тантанали тадбирлар ўтказиш яхши анъанага айланиб қолган. Бундай тадбирлар ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига салмоқли ҳисса бўлиб қўшилаётир.

Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Бекобод цемент заводи, Янгийўл пойабзал фабрикаси. Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Коммунистик районидаги «Политотдел», Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва, Янгийўл районидаги «Ленинизм», Тошкент районидаги Собир Раҳимов номли колхозлар, Калинин районидаги «Ўзбекистон» паррандачилик фабрикаси коллективларининг олиб бораётган оталиқ ишлари алоҳида диққатга сазовордир. Бу коллективлар ёдгорликларни муҳофаза қилиш билан бирга уларнинг аҳамияти ва маданий қиймати ҳақида пропаганда ишларини олиб боришмоқда.

Булар натижасида областимиздаги тарих ва маданият ёдгорликларининг ҳолати бирмунча яхшиланди. Олмалиқ, Ангрен шаҳарларидаги, Калинин, Коммунистик, Тошкент районларидаги ёдгорликлар ремонт қилинди ёки таъмирланди. Калинин райони территориясидаги XV асрнинг Зангиота архитектура ёдгорлигини қайта тиклаш ишлари кенг кўламда амалга оширилмоқда.

Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш область жамияти кенг жамоатчиликка суянади. Жамиятимиз атрофига олимлар, ўқитувчилар, ўлкашунослар, уруш ва меҳнат ветеранлари уюшган. Улар иштирокида ўтган йили областимиздаги мавжуд тарих ва маданият ёдгорликларини рўйхатга олиш ишлари тўла тугалланди. Бу рўйхат Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликлари кўп жилдлик қомус рўйхатига алоҳида жилд бўлиб киритилади. Шу ўринда бизга яқиндан ёрдам берган Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Археология институти, Ойбек номли Ўзбекистон ССР халқлари тарихи музейи, Ҳамза номли санъатшунослик институти олим ва мутахассисларига миннатдорчилик билдирмоқчимиз.

Ёдгорликларни пропаганда қилишнинг синалган усулларидан кенг фойдаланмоқдамиз. Чунончи, аҳоли пунктларида лекциялар уюштирилмоқда. Шаҳар ва районларнинг клуб ҳамда кинотеатрларида тарих ва маданият ёдгорликлари ҳақида киноҳафталиклар ўтказилмоқда. Бу тадбир, айниқса, Олмалиқ ва Янгийўл шаҳарларида намунали йўлга қўйилган.

Ўтган бир йил мобайнида областимиздаги халқ ўлкашунослик университети ва уларнинг филиаллари муайян ишларни амалга оширди. Шу ўринда университетнинг Бекобод филиали жонажон ўлка тарихи ҳақида бой ҳужжатлар тўплаганини ва мактаб учун кўргазма ташкил этганлигини қайд этиб ўтиш лозим.

Ҳар йили жамиятимиз болаларнинг «Менинг Ўзбекистоним» деб номланган бадиий ижоди конкурсини ўтказиб туради. Ўтган йили бу конкурсда Олмалиқ шаҳри ва Калинин райони мактаб ўқувчилари ғолиб бўлдилар. Уларга Красноярск ўлкасининг Ленин бўлган жойлари бўйлаб саёҳатга йўлланма берилди. Ўрта Чирчиқ районининг «Моҳир қўллар» тўгараги аъзолари Ёдгорликларни сақлаш жамияти республика правлениесининг совринига сазовор бўлдилар.

Ёдгорликларни пропаганда қилиш борасида Ангрен ва Чирчиқ шаҳарларида яхши натижалар қўлга киритилмоқда. Оҳангарон, Янгийўл шаҳарларида, Ғалаба районида ҳам пропаганда ишлари анчагина жонланди.

Мана шу ишлар натижаси ўлароқ, жамиятимиз аъзолари сони муттасил ортиб бораётир. Ҳозир жамиятимизнинг 260 минг катта ёшдаги, 380 минг кичик ёшдаги аъзоси бор. Коллектив аъзолар сони эса 700 тадан ошиб кетди. Биз ўтган йил учун белгиланган план ва социалистик мажбуриятни бажардик.

Бироқ, олдимизда ҳал қилиниши лозим бўлган бир қатор вазифалар турибди. Ҳануз барча районларда ёдгорликларни сақлаш ва улар атрофини ободонлаштириш ишларига етарлича эътибор берилмаётир. Бўстонлиқ, Пискент, Чиноз районларидаги айрим ёдгорликлар ремонт қилинмай, қаровсиз аҳволга тушиб қолган. Область ижроия комитетининг қарорига мувофиқ Пискент шаҳридаги маданий моллар магазинига (собиқ Советлар уйига) ва райондаги биринчи совет мактаби — С. М. Киров номли мактаб биносига мемориал тахталар ўрнатилиши лозим эди. Афсуски, ҳанузгача бу ишлар амалга оширилмади. Шунингдек, Янгийўл районидаги Н. Ниёзов номли колхоздаги С. М. Киров ҳайкали ҳам ҳанузгача таъмирланмаган.

Бу йил республикамиз пойтахти — жонажон Тошкент шаҳрининг 2 минг йиллиги кенг нишонланади. Биз айни кунларда ана шу санани меҳнат ютуқлари билан кутиб олишга ҳаракат қилмоқдамиз.

М. МИРСОАТОВ,
тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш область жамияти раисининг ўринбосари.

МАДАНИЯТ ХОДИМЛАРИНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ

КЕЧА Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозининг маданият уйида область маданий-оқартув муассасалари ходимлари активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда область маданият бошқармасининг бошлиғи В. А. Емцов ўтган йилги иш якунлари ва бу йилги режалар ҳақида доклад қилди.

Актив йиғилишида область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев нутқ сўзлади.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети маданият бўлимининг мудири Р. А. Алимов, Ўзбекистон ССР маданият министрининг биринчи ўринбосари Ў. Умарбеков, Тошкент область ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. Б. Йўлдошева, область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Э. Ш. Шодмонов иштирок этдилар.

МУКОФОТ МУБОРАК

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЯШОВЧИ КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА «ҚАҲРАМОН ОНА» УНВОНИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўн ва ундан ортиқ бола туғиб тарбиялаган оналарга «Қаҳрамон она» унвони берилсин ва «Қаҳрамон она» ордени ТОПШИРИЛСИН:

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Абдуқодирова Бийрон — уй бекаси, Ангрен шаҳри.

Абдураҳимова Ҳалима — уй бекаси, Янгийўл райони.

Асанбоева Жупаркул — Чиноз районидаги Жамбул номли совхоз ишчиси.

Аҳмеджонова Соткин Ҳасановна — уй бекаси, Наримонов шаҳри.

Бегалиева Анорхон — Пискент районидаги «Гулистон» колхози аъзоси.

Бўстонова Ўринжон — Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхози ишчиси.

Ғафурова Раъно — совхоз ишчиси, Янгийўл райони.

Давлатова Тўхтаой—Пискент районидаги «Пискент» совхози ишчиси.

Жўраева Манзура — уй бекаси, Паркент райони.

Қодирова Мастура — уй бекаси, Бўка райони.

Қулбоева Тошбуви — Коммунистик районидаги Свердлов номли колхоз аъзоси.

Мухторова Лутфинисо — Бўка районидаги «Партия XX съезди» колхози аъзоси.

Ниёзова Гаварой — Бўка районидаги «Партия XX съезди» колхози аъзоси.

Норметова Махмура — уй бекаси, Чиноз райони.

Ризақулова Зиннат — Бекобод районидаги Дзержинский номли колхоз аъзоси.

Содиқова Навбат — Бўка районидаги «Кўкорол» совхози ишчиси.

Тошматова Ача — Бўка районидаги «Кўкорол» совхози ишчиси.

Тўлаганова Инобат — уй бекаси, Бўка райони.

Усмонова Улбўсин — Бўка районидаги Мичурин номли колхоз аъзоси.

Файзиева Турсуной — Коммунистик районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзоси.

Холиқова Шарипа — Бўка районидаги Тимирязев номли колхоз аъзоси.

Чинтошева Кимбат — Ғалаба районидаги Свердлов номли колхоз аъзоси.

Шамшиева Ўлмас Жўраевна — уй бекаси, Чирчиқ шаҳри.

Шодмонова Гулгун — уй бекаси, Чиноз райони.

Шуйбекова Улжалгас — уй бекаси, Чиноз райони.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ БЎЙИЧА

Зоҳидова Ҳикоят Усмоновна — уй бекаси.

Самиғова Сайёра — уй бекаси.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. КУЗНЕЦОВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
7 январь, 1983 йил.

ПЎЛАТ МЎМИН—60 ЁШДА

БОЛАЛАР АДАБИЁТИ ЖОНКУЯРИ

ШУ КУНЛАРДА республикамиз адабий жамоатчилиги ўзбек-совет болалар адабиётининг кўзга кўринган ижодкорларидан бири — шоир, драматург ва таржимон Пўлат Мўмин таваллудининг олтмиш йиллигини кенг нишонламоқда. Дарҳақиқат, нашриётимизнинг актив муаллифлари орасида Пўлат Мўминнинг болалар адабиётини ривожлантиришдаги хизматлари катта. Биз уни кўпинча нашриёт редакторлари билан қизғин суҳбатда учратамиз. Сиртдан қараганда, адиб ўз китобининг аҳволи билан қизиқиб, бу ерга келган, деб ўйлаш мумкин. Суҳбат мавзуига эътибор қилинса, гап томомáн бошқа: ёш шоир ва ёзувчиларнинг нашрдан чиққан ёки тайёрланаётган китоблари, у ёки бу ижодкорнинг эълон қилинган асарлари хусусида бораётган бўлади.

Пўлат ака яхши фазилатга эга. У ёш ижодкорларга ҳамиша ғамхўр! Уларнинг эълон қилинган шеър ва ҳикояларини синчиклаб кузатади, китоб ҳолида нашр этишга арзийдиганларини эса нашриётимизга тавсия этади. Биз кўпинча Пўлат ака ёш ижодкорларнинг ютуқларидан хурсанд бўлиб юрганликларининг гувоҳи бўламиз. Пўлат Мўмин бундай устоз шоир даражасига ўзига хос таланти, машаққатли меҳнати ва одамийлиги туфайли эришди.

Шоир 1922 йилда Тошкентда деҳқон оиласида туғилди. У шаҳардаги 22-мактабнинг 7-синфини тугатгач, педагогика билим юртига ўқишга кирди. Кейин Низомий номидаги Тошкент педагогика институтининг ўзбек тили ва адабиёти факультетини битирди. Билимга ташналик уни А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтининг аспирантурасига олиб келди. Айниқса, шоирнинг 1952—53 йилларда Москвада М. Горький номидаги Адабиёт институтида ёш ўзбек ёзувчилари учун очилган курсда билим олгани ҳаётида унутилмас воқеа бўлиб қолди...

Пўлат Мўминнинг биринчи тўплами 1949 йили «Сайранг, қўшлар» деган номда нашр қилинди. Шундан бери унинг «Бўл тайёр», «Ўринбосарлар», «Офтоб чиқди оламга», «Тўғри ўсган гул бўлар», «Газ полвон эртак айтар», «Хурсандмисиз? Хурсандмиз!», «Одоб ва офтоб», «Олтмиш олти олтин кўл», «Энг маза, эҳ, маза», «Устозлар изидан», «Дўстинг қанча кўп бўлса» ва бошқа тўпламлари босилиб чиқди. Болалар адабиётимиз хазинасини бойитган бу асарларнинг кўпчилиги «Ёш гвардия» нашриётида чоп этилди.

Бу китобларни варақлар эканмиз, ранг-баранг жанрларда яратилган мазкур асарларнинг мавзу кўлами ғоят кенглигини кўрамиз. Қудратли Ватанимизнинг қиёфаси ва жўшқин ҳаёти, совет кишиларининг фидокорона меҳнат билан кечган кунлари шоир ижодида кенг акс этади. Пўлат Мўмин асарларида В. И. Ленин мавзуи марказий ўринни эгаллайди. Шоирнинг «Ильич яшаган жойларда баҳор» туркуми, «Болаларни дунёда ким энг яхши кўради?», «Ильич бобом сўзлари» каби китобларига кирган шеърлари болалар шеърияти Ленинномасига қўшилган муносиб ҳиссадир.

Пўлат Мўмин болалар ҳаёти ва уларнинг психологиясини яхши билади, чунки у кўпинча болалар орасида бўлади. Учрашувларда янги ёзган асарларини ўқиб беради, кичкинтойлар қалбига қулоқ солиб, ўз шеърларининг таъсир кучини синайди. Уларни қайта-қайта ишлайди, натижада, бу шеърлар ўқувчиларнинг севимли асарлари қаторидан жой олади. Чунки шоир болалар дунёсини ғоят ранг-баранг қирралари билан бадиий гавдалантиради, бетакрор характерларга эга бўлган ва эсда қоладиган образлар яратишга ҳаракат қилади.

Ижодкор ўзининг ажойиб қўшиқлари билан ҳам халқимиз орасида машҳур. Пўлат Мўмин қўшиқларини мароқ билан эшитмаган болаларни учратмаймиз. Хусусан, унинг кичкинтойлар оғзидан тушмайдиган ва радио орқали тез-тез эшиттириб туриладиган «Ленин бобомлар, менинг бобомлар» қўшиғини эслашнинг ўзи кифоя.

Пўлат Мўмин болалар драматургиясига ҳам муносиб улуш қўшиб келмоқда. Унинг «Қовоқвой билан Чаноқвой» эртак-комедияси, «Суқатой Конфетвой» эртак-пьесаси ҳанузгача театр саҳнасидан тушмай келаётир, шунингдек, «Баҳодирнинг ботирлиги», «Оқ фил йўқолди», «Она болам дейди» каби саҳна асарлари болалар драматургиясига қўшилган муносиб улуш ҳисобланади.

Пўлат Мўминнинг шеър ва достонлари рус китобхонларига ҳам яхши таниш. Улар шоирнинг «Моим друзьям», «Дружно шагаем», «Ах, как вкусно», «От радости растём» номли шеърий китобларини ўқишга муваффақ бўлишди. Айниқса, Москвадаги «Малыш» нашриётида чоп этилган «Яблоко», «Детгиз»да босилган «Яблоко на всех» китоблари унинг номини Иттифоқимиз ўқувчиларига ҳам танитди. Ўтган йили қардош Қирғизистонда шоирнинг «Олтмиш олти олтин кўл» номли китоби қирғиз тилида нашр этилди. Бундан ташқари, Пўлат Мўмин А. С. Пушкин, В. В. Маяковский, С. Маршак, С. Михалков, А. Барто, Н. Носов, Қ. Қулиев сингари шоирларнинг айрим асарларини ўзбек тилига таржима қилиб, китобхонлар дилини хушнуд этиб келмоқда.

Пўлат Мўминнинг «Яблоко на всех» ҳамда нашриётимизда босилган «Энг маза, эҳ, маза» китоблари Ўзбекистон ССР Ёзувчилар Союзининг Ғафур Ғулом номидаги мукофотига сазовор бўлди.

Республикамиз партия ва ҳукумати Пўлат Мўминнинг адабиётимизни ривожлантиришдаги хизматларини муносиб тақдирлади. Қутлуғ олтмиш ёшга тўлиши муносабати билан адибга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» унвонининг берилиши биз, ноширларни ҳам чин қалбдан севинтирди. Ардоқли шоиримизни муътабар ёшлари билан чин юракдан қутлар эканмиз, унга мустаҳкам соғлиқ ва узоқ умр тилаб, «қўлингиздан қалам тушмасин, янги-янги баркамол асарлар яратишда асло толманг, Пўлат ака!», дегимиз келади.

А. ВАҲОБОВ,
Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети «Ёш гвардия» нашриётининг директори.

Пўлат МЎМИН

МЕҲРУ ОҚИБАТ

Аҳли инсонга зарур дунёда меҳру оқибат,
Ростлигин исбот этур ижрода меҳру оқибат.

Бу сифат инсондаги олий ҳамият рамзидир,
Дўстлигин мангу этар ошнода меҳру оқибат.

Оқибат қилган киши иззатда бўлгай ҳар қачон,
Кетмасин раҳна тушиб оснода меҳру оқибат.

Ким агар Ҳотам мисол донг ёйса элга соз эрур,
Дейдилар: офтобча бор зуккода меҳру оқибат.

Ўз-ўзин мақташ билан оввора бўлса баъзилар,
Бормикан ундай тили бурродa меҳру оқибат?

Яхши дўстлар меҳрига меҳрингни пайванд айлагин,
Бўлмагай, билсанг сира тиллода меҳру оқибат.

Имтиҳон айлаб Мўмин, бергай сенга зимдан баҳо,
Одобу андишаси аълода меҳру оқибат.

КЕЛ, ДЎСТИМ

(ҚЎШИҚ)

Бор бўлсин дўст-
улфатлар,
Кел, дўстим, гаплашайлик.
Бахтга тўла фурсатлар,
Бир кулиб минг яшайлик,
Кел, дўстим,
гаплашайлик.
Ширин-ширин
дамлардан,
Кўнгли пок одамлардан,
Лол этган
санамлардан,
Кел, дўстим,
гаплашайлик,
Очилиб дардлашайлик.
Яхшиларни излашиб,
Ўтганларни эслашиб,
Орзуларни кўзлашиб,
Кел, дўстим,
гаплашайлик,
Қониб суҳбатлашайлик.

Ғазаллар шоҳ сатридан,
Ота-она қадридан.
Вафодорлар қалбидан,
Кел, дўстим,
гаплашайлик,
Майли, ҳасратлашайлик.
Меҳнат қилиб, гул териб,
Юрайлик кўкрак кериб.
Мўминга илҳом бериб,
Кел, дўстим,
гаплашайлик,
Келсанг, бир яйрашайлик.

Диққат: премьера!

«МАНГУЛИК» ЭКРАНДА

Республика Киночилар уйида СССР Давлат мукофоти лауреати. Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Ҳамид Ғуломнинг «Мангулик» романи асосида яратилган «Беҳудага ўқ узма!» номли бадиий фильмнинг премьераси бўлиб ўтди.

Кино санъати мухлислари картина намойиш этилишидан аввал унинг ижодкорлари билан учрашдилар. Учрашувни Ўзбекистон ССР Кинематографчилар союзи правлениесининг секретари Р. Ботиров қисқа кириш сўзи билан очди. Сўнгра режиссёр Мухтор Оғамирзаев мазкур фильмнинг яратилиш жараёни ҳақида сўзлаб берди.

Бу янги картина Ўзбекистонда совет ҳокимиятининг ўрнатилиши ва ўлкамизнинг чекка қишлоқларида илм-фанни тарғиб қилиш йўлида ўз жонини ҳам аямаган фидойи кишилар ҳақида ҳикоя қилади.

Сценарий муаллифи А. Ҳамроевдир. Картина безакларини рассом Э. Аванесов ишлаган: Фильмни операторлар Р. Иброҳимов ва Ҳ. Файзиевлар суратга олишган.

Картинадаги қаҳрамонлар асосан ёш талантли актёрлар томонидан ижро этилган. Айниқса, ундаги Дилдор образини СССР халқ артисти Р. Ҳамроевнинг набираси — Тошкент хореография билим юртининг талабаси Гўзал Ҳамроева яратган. Шунингдек, Масъуд ва Шерхўжа образлари актёрлар Б. Матжонов ва С. Малдахоновлар томонидан маҳорат билан ижро этилган. Кинотомошабинларга яхши таниш бўлган СССР халқ артисти З. Муҳаммаджонов, Ўзбекистон ССР халқ артисти Ҳ. Умаровлар ҳам фильмнинг муваффақиятига катта ҳисса қўшганлар.

А. ЕТМИШБОЕВ.

АЭРОБУС «ИШГА ЧИҚДИ»

Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармасининг мутахассислари ўзлаштирган биринчи «ИЛ-86» аэробуси Тошкент—Минеральные Води трассасида илк бор учди. 25 январь куни Ўзбекистон пойтахти аэропортидан кўтарилган улкан ҳаво кемаси уч соату ўн минутда сал кам 2300 километр учиб, Шимолий Кавказга қўнди. Биринчи класс учувчи У. А. Ғозиназаров командирлик қилган экипаж битта рейсда машҳур бутуниттифоқ шифохоналари районига 350 йўловчини етказди.

Бу воқеадан олдин синчиклаб катта иш бажарилди. Тошкентга, Минеральные Води, Симферополь, Новосибирск, Берлин, Деҳли, Мадридга «ИЛ-86» мунтазам қатнаб турган Москвада ўзбекистонлик авиаторлар аэрофлотнинг энг кучли кемасини ишлатиш, унга хизмат кўрсатиш, ремонт қилишни ўргандилар.

Бу йил Тошкентнинг «ИЛ-86» ҳаво кемаси Москвага ҳам мунтазам қатнай бошлайди. Ҳозирча бу рейсларни фақат пойтахт авиаторлари бажармоқдалар.

(ЎзТАГ мухбири).

Суратда: (чапдан ўнгга) бортинженер Н. А. Каримов, кема командири У. А. Ғозиназаров, штурман Х. Ф. Канчурин; Аэробус учишга шай.

В. Портнов фотолари.

СУД ЗАЛИДАН

СЎНГГИ ПУШАЙМОН

СУД ҳукмни ўқиб эшиттирди. Валижон Шокиров қулоқларига ишонгиси келмасди. Залда ўтирганлар орасида унинг маҳалладошлари, касбдошлари, ўртоқлари бор. Унинг кўзлари эса ерга қараган. Суд тугагач ҳам атрофга боқолмади. Чунки, юзига қора суртилди. Ҳа, ҳа, шундай. Лекин ҳаётдан унинг умидлари катта эди. 3—4 сўм бебилиски пул орттираман деб шу кўйга тушдимиа?! Қани энди бу бир туш бўлса-ю, уйғониб кетса. Асло бундай қилмасди. Ҳа, асло! Энди бу шум хабар бутун заводга тарқалади.

Аслида воқеа бундай бўлганди. Ҳамза райпишчеторгига қарашли 17-магазин сотувчиси Алижон Шокиров Ленинградда бўлганида Тошкентга серхаридор моллардан олиб бориб, пул ишлаб олиш режасини тузди. Ўйлаб-ўйлаб «Бить может» духисидан 135 тасини чамадонга урди. Уйга келгач укаси, «Компрессор» заводининг слесари — Валижонни шерик қилиб Октябрь бозорига йўл олди.

Ҳақиқатан, бу духининг бозори чаққон экан. Алижон келасолиб тўрттасини 14 сўмга, яъни донасини 3 сўм 50 тийиндан сотди. Лекин шу пайт Октябрь район ички ишлар бўлими ходимлари ака-укани таянч пунктига таклиф қилиб қолишди. Мана, энди бири 22, иккинчиси 18 ёшга кирган ака-ука Алижон ва Валижон Шокировлар ич-ичларини еб, минг пушаймонда ўтирибдилар.

Октябрь район халқ судининг ҳукмига кўра Алижон Шокиров 3 йилга озодликдан маҳрум этилди. Валижон Шокиров эса 2 йил мажбурий меҳнат жазосига ҳукм қилинди.

Б. СОЛИҲОВ.

Халқаро ҳаёт

ҲАМЖИҲАТЛИК РУҲИДА

КОБУЛ. Бахтар агентлигининг хабар беришича, Афғонистон Демократик Республикаси ташқи ишлар министри Ш. М. Дўст БМТ Бош секретарининг махсус сиёсий ишлар бўйича ўринбосари Диего Кордовесни қабул қилди.

БМТ Бош секретарининг шахсий вакили Д. Кордовес АДР билан бошқа манфаатдор томонлар ўртасида музокаралар учун замин яратиш мақсадида аввал бошланган сафарни давом эттириш учун илгари Женевадаги келишувга мувофиқ, бу ерга келди. Учрашув ҳамжиҳатлик руҳида ўтди.

(ТАСС, 28 январь).

ЖЕНЕВАДАГИ МУЗОКАРАЛАРДА

ЖЕНЕВА, 27 январь. (ТАСС). Европада ядро қуролларини чеклаш тўғрисидаги Совет-Америка музокаралари бугун бу ерда яна бошланди. Делегацияларнинг ялпи мажлиси бўлди. СССР делегациясига Ю. А. Квицинский, АҚШ делегациясига эса П. Нитце бошчилик қилмоқда.

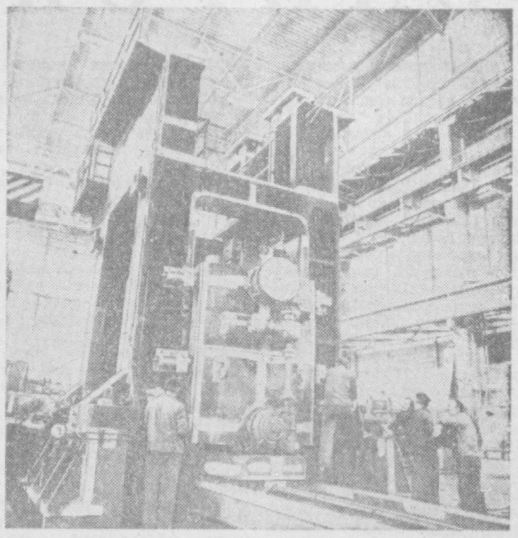

● ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Пльзен шаҳридаги В. И. Ленин номли «Шкода» машинасозлик комбинати республика индустриясининг гиганти ҳисобланади. Бу ерда Совет Иттифоқи буюртмалари бўйича турли машиналар ҳам тайёрланади. Суратда: комбинат ишчилари СССР буюртмаси билан тайёрланган прокат станини жўнатишга ҳозирламоқдалар.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ГФР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИНИНГ АҚШГА ВИЗИТИ

ВАШИНГТОН, 27 январь. (ТАСС). ГФР ташқи ишлар министри Г.- Д. Геншернинг АҚШга қилган икки кунлик визити тугади. Г.- Д. Геншер бу ерда президент Р. Рейган, давлат секретари Ж. Шульц, вице-президент Ж. Буш ва мудофаа министри К. Уайнбергер билан учрашди.

Давлат департаменти вакилларининг хабар беришича, музокараларда асосан гап Пентагон ва НАТОнинг ГФРда ва Ғарбий Европадаги бошқа бир қанча мамлакатларда Американинг ўртача олисликка учириладиган 572 та янги ядро ракетасини жойлаштириш режаларини амалга ошириш тўғрисида борди.

Ғарбий Германия министри бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида сўзга чиқиб, ГФР ҳукумати НАТОнинг масалани «икки ёқлама ҳал этиш» режасига содиқ эканлигини яна бир марта айтди. Бошқача қилиб айтганда, у Федератив республикада Американинг «Першинг-2» ва қанотли ракеталари жойлаштирилишини тўла қўллаб-қувватлади.

ГФР ташқи сиёсий маҳкамасининг бошлиғи Рейганнинг «нуль варианти»ни ҳам маъқуллади. Маълумки, бу вариант СССРнинг бир томонлама қуролсизланишига қаратилган бўлиб, музокаралар учун асос бўлиб хизмат қилаолмайди.

МИСР ПРЕЗИДЕНТИ АҚШда

● ВАШИНГТОН. Миср президенти М. Х. Муборак расмий визит билан бу ерга келди. У Америка президенти Рейган билан ва Американинг бошқа раҳбарлари билан музокаралар олиб боради. Музокараларнинг кун тартибида Яқин Шарқдаги аҳволни, шу жумладан Кэмп—Дэвид сепарат битими негизида шу райондаги «тинч ҳал этиш» деб аталган ва тамомила боши берк кўчага кириб қолган Ливандаги вазиятни, «регионал хавфсизлик», шунингдек Америка билан Миср ўртасидаги ўзаро муносабат масалаларини муҳокама қилиш кўзда тутилган.

ХЎРЛИКДА ВАФОТ ЭТДИ

УНИНГ ҳақиқий исми Мануэл Франсиско дос Сантос эди. Аммо бутун дунё уни Гарринча деб атарди. Бу афсонавий футболчи жаҳонда энг яхши ўнг қанот ҳужумчиси ҳисобланарди. У икки марта — 1958 ва 1962 йилларда Бразилия терма командаси сафида жаҳон чемпиони бўлганди.

«Гарринча» Жанубий Америкада учрайдиган, юриши антиқа бўлган қушнинг номидир, 1953 йилда «Ботафого» клубида янги ўйинчи пайдо бўлганда ишқибозлар бу қушни эслашди. Гарринча худди шу қушга ўхшаб юрар ва югурарди. Чунки, унинг чап оёғи ўнг оёғидан олти сантиметр қисқа эди. Шунга қарамай Гарринча оёқ билан ақл бовар қилмайдиган турли мўъжизалар қиларди. Унинг ўйинини томоша қилган футбол ихлосмандлари спортчи маҳоратидан лол қолишарди.

Ҳозир Бразилия футболи мотамда. 49 ёшли Гарринча Рио-де-Жанейро касалхоналаридан бирида вафот этди. Ўлимининг сабаби алкоголь билан заҳарланишдир.

Мутахассислар 1962 йилги жаҳон чемпионатида «Бу футболчи бизга қайси планетадан келди экан?» деб ўз-ўзларига савол берардилар. Гарринча Рио-де-Жанейронинг камбағаллар яшайдиган кварталларида вояга етди. Тош тўшалган кўчалар ва денгизнинг қумли соҳиллари унинг биринчи футбол майдонлари бўлди. Бу ерларда тўп суришда шундай маҳоратга эришдики, кейинчалик бу унга энг моҳир ҳужумчи шуҳратини келтирди.

1962 йилги жаҳон чемпионатида Пеле жароҳатланганлиги туфайли қатнаша олмади. Бу пайтда Гарринча Бразилия терма командасининг етакчи ўйинчиси бўлди. Терма команда чемпионатда ғалаба қозонгандан сўнг ишқибозлар уни кўкларга кўтаришди. Футболчига кўплаб пул ҳам тўлашарди. Лекин Гарринча бу пулларни жамғариб юрмасди. Кўп ўтмай унинг тиззаси оғир жароҳатланди. Шу дақиқадан бошлаб машҳур ҳужумчи футбол командалари хўжайинларига керак бўлмай қолди. Фақатгина битта «Коринтианс» клуби унга бир неча бор яшил майдонга тушишга рухсат берди. Аммо бу клуб ҳам футболчи билан ҳеч қандай шартнома тузмади. 1973 йил 19 декабрида Гарринчага машҳур «Маракана» стадионида хайрлашув матчини ўтказиш имконияти берилди. Шундан сўнг Гарринча шахсий уйча сотиб олди. Лекин бир неча йилдан сўнг футбол ишқибозларининг суюкли ўйинчиси ҳамда 12 боланинг отаси қарзлари туфайли бошпанасидан ажралишга мажбур бўлди. Сўнгги йилларда у қандайдир хайр-эҳсон тўпловчи ташкилот томонидан берилган маблағлар ҳисобига яшарди. Айтишларича, машҳур футболчи кўп вақтларини Рио-де-Жанейронинг камбағаллар яшайдиган кварталларида ўтказар, бу ерда у Бразилия футболи шуҳратини оширишга қодир бўлган янги «Гарринча»ларни қидирар экан...

(«Комсомольская правда» газетасидан).

«САМИМИЙ» УЧРАШУВ

НЬЮ-ЙОРК. Бостон шаҳри аҳолиси АҚШ президентини «Рейган уйингга жўнаб кет!», «Бизга бомбалар эмас, озиқ-овқат керак!» деган сўзлар билан қарши олдилар. Бостон аҳолиси маъмуриятнинг «бюджетни тежаш» баҳонаси билан социал программани яна ғоят кўп миқдорда қисқартириш режаларига қарши оммавий норозилик билдирди. Эй-би-эс телевизион компаниясининг хабар беришича, президент нуқул ўзини кўрсатиш мақсадида Бостонга бир кунлик сафар қилди.

Оқ уй бошлиғининг келиши муносабати билан ўтказилган икки минг кишилик намойиш маъмуриятнинг мунофиқона дабдабали сўзлари ва «яқинда иқтисодий тангликдан қутиламиз» деб берган ваъдалари америкаликларнинг жонига тегканлигига ҳеч бир шубҳа қолдирмади.

Намойиш иштирокчиси 65 яшар Фреда Малкерн хоним бундай деди: «Рейганнинг қашшоқ америкаликлар муаммоси устида бош қотираётганлигига шубҳаланаман. Мен ўйлайманки бу бутунлай бошқа бир дунёда яшаяпти ва Оқ уй тобора қисқартираётган социал таъминот программасигагина қараб қолган бизга ўхшаш кишиларнинг фожиона тақдирига тамомила бефарқ қараб турибди».

СПОРТ

СОВРИН МЕҲМОНЛАРДА

● ЎЗБЕКИСТОН касаба союзларининг шахмат бўйича II-очиқ биринчилиги ниҳоясига етди.

Сўнгги якунловчи турда икки пешқадам С. Долматов билан Г. Кузмин ўзаро дона сурдилар. Москвалик халқаро гроссмейстер С. Долматовга биринчи ўринни эгаллаши учун учрашувни дуранг қилиши кифоя эди. Шунинг учун ҳам у вазиятни кескинлаштиришга урунмай, дурангга интилди ва мақсадига эришди. Ғолиб 11 очко тўплади. Г. Кузьмин 10,5 очко билан иккинчи ўринни, В. Эйнгорн 9,5 очко билан учинчи ўринни олди. Георгий Аъзамов охирги турда Г. Лернер билан дуранг ўйнаб, 9 очко тўплади ва тўртинчи ўринда қолди.

«УНИВЕРСИТЕТ» ҒАЛАБА ҚОЗОНМОҚДА

● БАСКЕТБОЛ бўйича мамлакат 50-юбилей чемпионати қатнашчиларининг 9—12 ўринлар учун курашаётган командалари бахси Киев шаҳрида давом этяпти.

Тошкентнинг «Университет» командаси танаффусдан сўнг яна маҳаллий армиячилар билан учрашдилар. Бундан аввалги ўйинларда бир неча спортчимиз шикастланганлиги сабабли «Университет» оғир аҳволда қолган эди. Бутун ўйинни Н. Бузляков, Ю. Шишков, Р. Абельянов, Г. Авдеев, В. Майстеренко ҳамда В. Филюшкинлар ўринбосарсиз ўтказишга мажбур бўлишди. Шундай бўлсада ҳамшаҳарларимиз устунлик қилиб 90:76 ҳисобида ғалабага эришдилар. Тўрт кунлик учрашувлардан сўнг группадаги ҳар бир команда икки мартадан ғалабага эришди.

ВОЛЕЙБОЛЧИЛАР ЧЕМПИОНАТИ

● МАМЛАКАТИМИЗнинг тўрт шаҳри Москва, Харьков, Челябинск ва Свердловскда волейбол бўйича олий лига командаларининг навбатдаги давра ўйинлари давом этяпти.

Москва ва Харьковда эркаклар, Челябинск ва Свердловскда аёллар командалари мусобақалашмоқда. Тошкентнинг «Динамо» волейболчилари кечагача бешта учрашув ўтказдилар. Агар биринчи ва иккинчи кунлари Киевнинг «Локомотив» ва Одинцованинг «Искра» командаларини мағлуб этишган бўлса, кейинги турларда Рига, Ленинград ва Москва коллективлари билан бўлган бахсда бир хил 2—3 ҳисобида енгилдилар.

Тошкентнинг «Автомобилист» аёллар командаси Челябинск шаҳридаги турнирни қўш ғалаба билан бошлади. Вакилларимиз майдон эгаларини 3:1, Минскнинг «Коммунальник» командасини 3:0 ҳисобида енгишди. Учинчи кун эса Запорожьенинг «Орбита» командаси билан бўлган ўйинда 0:3 ҳисобида ютқазишди.

Редактор ўринбосари
С. Ғ. МУСАЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУ.

МТ I. 9.00 — «Время». 9.35 — Фильм-концерт. 10.15 — «Спортлото»нинг 5-тиражи. 10.25 — Ота-оналар, сизлар учун. 10.55 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 11.25 — «Сизни қизиқтираётган адабиётлар». 12.10— «Ғолиблар». 13.40 — «Инсон. Ер. Коинот». 14.25 — Концерт. 14.50 — «Дунё воқеалари». 15.05 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 16.05 — Болалар учун фильм. 16.35—Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати. 17.05 — Бадиий фильм. 18.45 — «9-студия». 19.45 — Ёшлар кечаси. 21.30 — «Время». 22.05 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Крылья Советов» — «Спартак». 2- ва 3-даврлар. Танаффус пайтида — «Агар соғлом бўлай десанг». 23.30— «Чет эл эстрадасининг куйлари ва оҳанглари». 00.20 —Янгиликлар.

МТ II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — «Агар соғлом бўлай десанг». 9.25 — Бадиий фильм. 10.40 — «Тонгги почта». 11.10 — Қозоғистон телевидение студиясининг программаси. 12.40 — «Кинотомошабин ҳамроҳи». 13.25 — Фильм-спектакль премьераси. 15.50 — «Серташвиш иш». 16.00 — «Москва циркида аттракцион». Танаффус пайтида телевизион ҳужжатли фильм. 19.05 — Телевизион бадиий фильм. 20.15 — «Халқаро обзор». 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — «Здровье». 21.30 — «Время». 22.05 — Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2 сериялар.

ЎзТВ I. 9.55 — Кўрсатувлар программаси. 10.10 — Янгиликлар. 10.10 — «Мультипанорама». 10.55 — «Инсон боланикдан бошланади». 11.25 — Фильм-концерт. 11.55 — «Навоий». Видеофильм. 3-серия. 13.05 — «Бошқариш мактаби» — хўжалик юритиш мактаби». 13.35 — «Кинoредакция почтасидан». 14.20 — «Ҳовлимиздаги стадион». 16.55 — Кўрсатувлар программаси. 17.00 — «Дўстлик экрани». 18.00 — Мультфильм. 18.15 — «Театр учрашувлари». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Футбол чорраҳаларида». «Футбол-83». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 —«Время». 22.05— «Навоий». Видеофильм. 4-серия. 23.15 — Телефильм. 23.45 — Кўрсатувлар программаси.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
31 январь ва 1 февраль соат 18.30 да
«А» классидаги биринчи лига **«БИНОКОР»** (Тошкент) — **«ТОРПЕДО»** (Усть-Каменогорск) **командалари ўртасида**

ХОККЕЙ

«Юбилей» спорт залида кассалар ишламоқда.
Справка учун телефонлар: 46-03-12, 46-07-53, 46-68-77, 46-70-31.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 07052. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. Б. 1532. 14